

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga
VODENJE ŠPORTA NA OBČINSKI RAVNI

Mentor:	dr. Nada Trunk Širca
Obrađivana organizacija:	Športni center Piran
Strokovni sodelavec iz organizacije:	Vida Murovec
Strokovni sodelavec iz Volley cluba Portorož:	Igor Stubelj

POVZETEK

Diplomska naloga obravnava šport v občini Piran s poudarkom na upravljanju, koordiniranju, vodenju in motiviranju. V teoretičnem delu obravnava management v športu. V empiričnem delu je predstavljena organiziranost športa v občini Piran po elementih oz. strukturah od športnih programov, izvajalcev športa, pa do kadrov, infrastrukture in financiranja športa. Na teh temeljih je pripravljen srednjeročni načrt razvoja športa, ki zajema razvoj športne dejavnosti, športne infrastrukture in kadrov. Posebno poglavje je namenjeno managementu v športu v Občini Piran s poudarkom na financiranju kot tistem predpogoju, ki omogoča uresničevanje zastavljenih ciljev.

Ključne besede: šport, management, športni programi, izvajalci športa, športna infrastruktura, kadri, financiranje športa, vizija, cilji

ABSTRACT

The thesis deals with sports in the Piran Municipality and focuses on sport management, coordination, conduct and motivation. The empirical part presents the organisation of sports in Piran according to individual elements or structures, including sports programmes, sport providers, staff, infrastructure and financing of sports. On such basis, a medium-term programme of sport development has been prepared, comprising the development of sport activities, sport infrastructure and staff. A separate chapter is dedicated to sport management in the Piran Municipality, with special emphasis on financing as a precondition for the fulfilment of the set objectives.

Key words: sport, management, sports programmes, sport providers, sport infrastructure, staff, sport financing, vision, objectives

UDK 65.012:796 (043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Management v športu	3
2.1	Naloge managementa v športu	3
2.2	Trženje športa	6
2.3	Manager v športu	7
3	Organiziranost športa v občini Piran	9
3.1	Športni programi	9
3.2	Izvajalci športa	12
3.2.1	Športni center Piran	12
3.2.2	Športna društva	13
3.3	Kadri	15
3.4	Športna infrastruktura	16
3.5	Financiranje športa	18
3.5.1	Proračunska (javna) sredstva	19
3.5.2	Neproračunska sredstva	22
4	Srednjeročni načrt razvoja športa v občini Piran	25
4.1	Udeleženci športa in njihovi interesi	25
4.2	Vizija	27
4.3	Cilji	27
4.4	Analiza športne dejavnosti v Občini Piran	28
4.4.1	Priprava vprašalnika	28
4.4.2	Aplikacija vprašalnika	29
4.4.3	Analiza in interpretacija rezultatov	29
4.5	Razvoj športne dejavnosti	33
4.6	Razvoj športne infrastrukture	36
4.7	Razvoj kadrov	38
5	Vloga managementa v športu v občini Piran	40
5.1	Procesi vodenja, odločanja, komuniciranja in nadzorovanja	40
5.1.1	Vloga Športnega centra Piran	40
5.1.2	Vloga Občine Piran	44
5.1.3	Vloga državnih institucij	45
5.2	Financiranje	45
5.2.1	Sofinanciranje izvajalcev letnih programov športa	46
5.2.2	Financiranje strokovne službe Športnega centra Piran	47
5.2.3	Sofinanciranje upravljanja javnih športnih objektov	48
5.2.4	Financiranje posodobitve obstoječih in gradnja novih športnih objektov	49

5.2.5	Financiranje strokovnih kadrov	50
5.2.6	Sponsoriranje športa	50
6	Sklep	52
	Literatura	55
	Viri	56
	Priloge	57

SLIKE

Slika 3.1 Število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje.....	9
Slika 3.2 Število udeležencev v programu kakovostnega športa	11
Slika 3.3 Izvajalci športa v Občini Piran in odnosi ter način sodelovanja	12
Slika 3.4 Struktura in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa.....	14
Slika 3.5 Struktura izšolanih in usposobljenih športnih delavcev v občini Piran	16
Slika 3.6 Proračunska sredstva občine, namenjena športu od leta 2001 – 2005	19
Slika 3.7 Razdelitev proračunskih sredstev po programih športa	21
Slika 3.8 Sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte.....	22
Slika 3.9 Neproračunska sredstva športnih društev, ki so izvajala letni program športa v letu 2004	23
Slika 5.1 Delež sredstev za izvajanje letnega programa športa 2002 – 2005 ter predviden delež do leta 2010 glede na prihodke proračuna	46
Slika 5.2 Načrt financiranja strokovne službe Športnega centra Piran do leta 2010.....	48

TABELE

Tabela 3.1 Število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje	9
Tabela 3.2 Število udeležencev v programu kakovostnega športa.....	11
Tabela 3.3 Struktura in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa.....	14
Tabela 3.4 Struktura izšolanih in usposobljenih športnih delavcev v občini Piran.....	15
Tabela 3.5 Proračunska sredstva občine, namenjena športu od leta 2001- 2005	19
Tabela 3.6 Razdelitev proračunskih sredstev po programih športa.....	20
Tabela 3.7 Sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte	22
Tabela 3.8 Neproračunska sredstva športnih društev, ki so izvajala letni program športa v letu 2004	23
Tabela 5.1 Višina občinskega proračuna in delež sredstev za izvajanje letnega programa športa	46
Tabela 5.2 Načrt financiranja strokovne službe Športnega centra Piran do leta 2010....	47
Tabela 5.3 Predvidena sredstva za zaposlovanje trenerjev do leta 2010.....	50

KRAJŠAVE

RS	Republika Slovenija
ŠZS	Športna zveza Slovenije
OKS	Olimpijski komite Slovenije
MOK	Mednarodni olimpijski komite
OKS-ZŠZ	Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez

1 UVOD

Svet, v katerem živimo, je vse bolj medsebojno prepleten in soodvisen. Vsa področja življenja in dela so med seboj povezana. In vsak v svojem življenju in delu vstopa v mnogostrani odnos s svojim okoljem. Še tako velik strokovnjak na katerem koli področju mora sodelovati z okoljem, ker je od njega odvisen in on sam vpliva nanj.

V sodobnem svetu se vse to še posebej izraža.

Razumeti svet, nanj vplivati, se vključevati v njegovo spreminjanje - to se mi zdi zelo zanimivo.

To je bil tudi moj poglavitni motiv za študij managementa.

Tu sem dobil veliko informacij in znanja o upravljanju, koordiniranju, vodenju in motiviranju sistemov. Vedno se mi je zdelo, da je vse to toliko bolj zapleteno, kolikor bolj raznolik in medsebojno povezan je pojav ali področje, s katerim se ukvarjamo.

Ko sem se zaposlil na področju športa, sem ugotovil, da je šport izjemno kompleksen sistem, zelo raznolik že znotraj samega sebe. Konec koncev je že samih športnih dejavnosti toliko, da vseh praktično ne moremo poznati. Njegov pomen se spreminja z razvojem znanja, tehnologije, vrednot, načina življenja, kulture in vseh drugih vplivov.

Šport naj bi bil stvar vsakega. Za nekoga zabava in sprostitev, za drugega krepitev telesa in ohranjanje zdravja, za tretjega materialna blaginja. Ali je sploh lahko kdo, ki ostane ob športu neodziven?

Če je šport res stvar nas vseh, potem je sistem športa izrazito univerzalen.

Ko sem razmišljal o temi svojega diplomskega dela, se mi je zdelo, da bi bilo zelo zanimivo proučevati sistem športa v okvirih, ki so obvladljivi. Zazdelo se mi je, da bi bil šport v občini Piran ustrezen okvir za to, da bi proučeval njegovo strukturo, dinamiko razvoja in odnose, seveda s poudarkom na vodenju.

Šport se mi zdi zanimivo področje tudi zato, ker gre pri športni dejavnosti za tesno povezovanje človeških fizičnih, psihičnih in socialnih lastnosti. Brez ustreznega povezovanja teh človekovih lastnosti ni mogoče realizirati nobenih ciljev na športnem področju. Samo izjemna fizična moč ne zagotavlja športnih uspehov, tako kot tudi le velika ambicija in želja po športnih rezultatih brez telesnih potencialov ne.

Zdi se mi, da obstajajo med ljudmi še vedno nekateri stereotipi o športu in športnikih. Predvsem, da so eksplozivni, ambiciozni, dobri organizatorji, vedno tekmovalni in podobno. Včasih vse to bolj v negativnem smislu.

A če šport razumem kot stvar vseh, kjer vsak vzame tisto in toliko, kolikor želi in mu ustreza, potem je šport za vsakega koristen. Če je to res, kako potem realizirati šport, da bo vsakemu (ali vsaj čim večjemu številu ljudi) dostopen in da bo v njem našel tisto, kar želi? Kaj je potrebno storiti, da bo šport dostopen vsem? Kako ga organizirati?

Kakšna sredstva je potrebno imeti za to? Kaj morata storiti država in oblast in kaj posamezniki? Kako se organizirati, da bomo šport sprejemali tudi kot način življenja?

Ta in podobna vprašanja so me navdušila za diplomsko delo na temo Vodenje športa na občinski ravni. Pričakujem, da bom prišel vsaj do nekaterih odgovorov na postavljena vprašanja.

2 MANAGEMENT V ŠPORTU

Management je sistem, v katerem managerji vodijo procese. Ti opravljajo opravila oz. osnovne naloge v poslovnem procesu, ki se povezujejo s še štirimi značilnostmi: upravljanje, koordiniranje, vodenje in motiviranje. Vse štiri naloge se med seboj prepletajo in so glede na raven managementa in okoliščine različno poudarjene.

S pomočjo managementa si človek v določeni meri organizira svoj čas in aktivnosti tako, da jih koordinira. Management v športu pomeni delovanje procesa vodenja in upravljanja, povezanega s športno dejavnostjo, kjer gre predvsem za koordinacijo športnih virov. Šport se je skozi čas razvijal in izpolnjeval. Zato je nastala potreba po njegovi urejenosti, sistematizaciji, informatizaciji, vodenju in organiziranosti. Šport je danes postal posel in že dalj časa ne pomeni več le gibanja in rekreacije, temveč predstavlja tudi vir zaslužka in zaposlitev.

Pojem športna dejavnost opredeljuje vse oblike športnega udejstvovanja, tako športa za razvedrilo (rekreacija) kot za dosežek (vrhunski šport), pa tudi športa mladih in vse procese, ki delujejo vzporedno. Na tem področju so najbolj dejavne športne organizacije, ki so temeljni izvajalci športne dejavnosti. Usmerjene so v zadovoljevanje primarnih in sekundarnih človekovih potreb s pomočjo športnega managementa (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 19-20).

V športnem managementu gre za koordinacijo oz. management športnega dogodka, management športnih objektov, upravljanje človeških virov, finance v športu, komuniciranje z javnostjo in še mnogo drugega (Bednarik 1999, 16). Viri, s katerimi se srečujemo v športnem managementu, so ljudje, strokovno znanje, izkušnje in sredstva. Skratka, vse tisto, iz česar management črpa in s čimer manager razpolaga, da doseže cilje. Pri tem uporablja tehnologije, povezane s proizvodnjo športnih storitev, ki izvirajo s področij, kot so psihologija športa, medicina športa, pedagogika, teorija treniranja, nutristika, športno novinarstvo, psihologija potrošnika ipd. (Bednarik 1999, 13-15).

2.1 Naloge managementa v športu

V literaturi največkrat zasledimo štiri temeljne naloge managementa v športu: načrtovanje, organiziranje, vodenje in nadzorovanje. Bistvo managementa je usklajevanje teh nalog in razporeditev aktivnosti za doseg postavljenih ciljev. Poleg teh nalog obstajajo še druge, saj je športni management zelo dinamičen, kompleksen, nepredvidljiv in specifičen proces (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 149).

Z vidika izvajalca potekata že pred načrtovanjem najmanj dve nalogi, to sta snovanje in predvidevanje ali anticipacija.

Snovanje

Snovanje je temeljni pogoj za dobro načrtovanje. Prepričati se moramo, da je ideja dobra, zato moramo biti ustrezno informirani o okolju, in sicer o tem, kaj se dogaja

zunaj in znotraj nas ter povezavo obeh. Proces informiranja tako poteka na vseh treh ravneh, zato moramo znati organizirati sisteme informiranja in jih uporabiti (Kralj 1999, 138). Že na tej stopnji si moramo postaviti cilje, da nam bo jasno, kaj želimo in do kdaj želimo nekaj storiti. Cilj nas vodi in motivira, hkrati pa je metoda ocenjevanja naše uspešnosti (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 150).

Predvidevanje ali anticipacija

Pri predvidevanju gre za verjetnostno napoved glede na trenutno stanje in razvojno težnjo (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 151). Pri tej nalogi je potrebno, da izhajamo iz teorije in poznavanja okolja in našega znanja, moramo pa vključiti tudi dinamiko tržišča, finance, tehnološki napredek, politično in kulturno okolje ter druge dejavnike. Gre za pozicioniranje trenutnega stanja v prihodnost glede na zelene cilje. V mislih moramo imeti, da od tam, kjer smo, in do tam, kamor želimo priti, vodi več poti (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 151).

Načrtovanje

Dobro načrtovanje mora biti učinkovito in nekonfliktno. Načrtovanje je naloga managementa, kjer se postavljajo cilji, tarče, nameni, naloge in se določi način, kako vse to doseči. Plan mora biti podroben in izčrpen, vendar kljub temu sposoben prilagajanja kratkoročnim in dolgoročnim operacijam, ki temeljijo na predhodni raziskavi. Pri načrtovanju ne gre le za stanje, ki ga želimo doseči, temveč tudi za stanje, ki bo le izhodiščna točka za nadaljno načrtovanje (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 152). Dober načrt ni nekaj naključnega. Zavedati se moramo, v kaj se spuščamo, in moramo se vprašati: »Kje smo zdaj?«, »Kje bi radi bili?«, »Kako naj pridemo tja?« in »Kako bomo vedeli, kdaj smo prispeli tja?« Kot vidimo, pri managementu vnaprej proučujemo probleme, si postavljamo vprašanja, kaj lahko opravimo naslednji dan (teden, mesec itd.), in to poskušamo izpeljati. Načrtovanje je ena najpomembnejših funkcij managementa, seveda v povezavi z drugimi nalogami.

Robert Mager: «Who does not know, where to go, should not be surprised if he arrives somewhere else!»

Organiziranje

Ko govorimo o večji skupini ljudi, ki delajo skupaj, moramo nekako stremeti k temu, da posamezna delovna mesta povežemo v oddelke, te v veje enote in te nazadnje v organizacijo. Smotrnost dela se tako izboljša, saj hierarhija omogoča povezovanje različnih oddelkov, tako da manjša enota pripomore k uspehu večje (Hočevar, Jaklič, 1999, 13-14). Nalogo organiziranja označimo kot proces vzpostavljanja, prilagajanja, ohranjanja in izvajanja sistema normalnih razmerij med viri. Vse aktivnosti morajo biti opravljene pravočasno in v ustreznem zaporedju. To je delovni okvir v organizacijski strukturi, ki zagotavlja delovanje (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 157-158).

Organiziranost dela naj omogoča, da teče tok informacij horizontalno in vertikalno. S tem dosežemo ne pretirano formalizacijo, omogočimo pa razvoj strokovnih skupin, ki delujejo na visoki stopnji medsebojne povezanosti in delovnem standardu (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 158).

Vodenje

Vsakdo želi biti glavni ali imeti moč nad nekom. Mnogi se ne zavedajo, da to pomeni tudi prevzemanje nekaterih drugih nalog (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 158). Za vodjo je pomembno, da ima sposobnosti vplivanja, spodbujanja in usmerjanja drugih za doseganje želenega stanja. Vodenje pomeni tudi določanje dela, komuniciranje med nadrejenimi in podrejenimi ter motiviranje sodelavcev k zaželenemu vedenju in doseganju skupnih ciljev (Hočevar, Jaklič 1999, 14). Pri vodenju moramo izbrati najboljši način oz. stil vodenja, ki mora ustrezati nam, situaciji, namenu in uresničitvi cilja. Po Ferjanu (1998, 67-68) obstajajo trije osnovni načini stila vodenja:

- avtokratski: manager kot nalagodajalec,
- demokratični: manager kot usmerjevalec in usklajevalec akcije,
- liberalni: manager daje informacije, izvajalci pa imajo samostojno izbiro delovanja.

Bistvena razlika med vsemi tremi je v prisotnosti in količini upoštevanja odločitev na nižjih ravneh. V bistvu moramo pri vodenju upoštevati svojo osnovno idejo, ki smo si jo zamislili in jo podrobneje opredelili v načrtu. Slediti moramo predvideni organiziranosti in uporabiti svoje sposobnosti, da izvedemo načrtovano (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 161).

Poročanje

Poročanje je ena tistih nalog managementa, ki je prisotna povsod. Glede na pretok informacij govorimo o dvojni naravi poročanja. Po vertikali, ki večinoma poteka kot enosmerna, in po horizontali, ki temelji na dvosmernosti. Pri poročanju gre za neko vrsto komunikacije. Ko se vodstvo organizacije odloči za spremembe, se te ne dogajajo le na najvišji ravni, temveč zadevajo vso organizacijo. Podrejeni morajo za vsako storitev poročati nadrejenim, ti pa naprej vse do vrha. Ta smer pa utegne biti neprijetna, še posebno v primeru, če naročenega nismo uspeli narediti. Nasprotno pa smo lahko izredno ponosni na svoj in oddelčni uspeh (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 162).

Nadzorovanje

Za vsako učinkovito organizacijo je nujno potrebno nadzorovanje, da se ugotovi, če so bili želeni cilji tudi doseženi. Na nadzorovanje lahko gledamo s treh različnih aspektov: bližnja preteklost dogodka, trenutno delovanje ter povratne informacije prejšnjih izkušenj. Najpomembnejša tehnika nadzorovanja je pravilna izbira kadrov,

pomembna pa so tudi redna poročila zaposlenih, saj je stalen pregled financ nujno potreben, če želimo imeti znotraj organizacije kontrolo nad stroški. Finančna kontrola se začne že takoj na začetku delovanja športne organizacije.

Ocenjevanje

Ta naloga je zelo pomembna, saj na njeni podlagi določimo nadaljnje ukrepe. Vprašamo se, ali je trenutno stanje ustrezno izhodišče za nadaljevanje poti (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 164). Na nek način moramo oceniti delovanje procesa in podati oceno z vidika uspešnosti in učinkovitosti. Uspešni smo, če smo dosegli želeni cilj, učinkoviti in produktivni pa, če smo za njegovo uresničitev potrebovali čim manj vložkov.

2.2 Trženje športa

Trženje je ena izmed ključnih operacij znotraj managementa. Veliko je definicij o trženju, vse pa postavljajo stranko in njene želje na prvo mesto in poudarjajo, da mora to upoštevati vsak manager. Vsakdo, ki je vključen v šport, vključno z igralci, bi se moral zavedati, da je tudi sam del trženja in da bi moral dati vse od sebe, da bi bili produkti še bolj privlačni za potencialne stranke in kupce. Glavna naloga trženja je prepričati udeležence v športni organizaciji, da ima vsak izmed njih pomembno vlogo znotraj trženja in da je na vsakem koraku in v vsakem trenutku udeležen v celotnem procesu. Cilj trženja v športu je proizvesti kvaliteten produkt v obliki, ki je privlačna za vse udeležence.

Šport je odličen promotor države, s čimer se strinja tudi 86 % odraslih državljanov Slovenije. Eden od pomembnih produktov športa so storitve, ki izhajajo iz motivov pasivnih uporabnikov. Stvar tržnega komuniciranja pa je, da na športni dogodek privabimo čim več pasivnih uporabnikov (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 206).

Del športne dejavnosti so predvsem izdelki in storitve. Športne organizacije opravljajo in ponujajo oboje, pomembno pa je, da so namenjeni predvsem zdravju in da so hkrati zanimive ter da se lahko prodajajo (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 207). S trženjem izdelka ali storitve moramo doseči, da bo naš izdelek ali storitev privabil določeno število ljudi oz. kupcev. Trženje je tisti proces, preko katerega se ekonomija resnično integrira v družbo, da bi zadovoljila človekove potrebe. S stališča organizacije trženje pomeni imeti pravi izdelek na pravem mestu ob pravem času in za pravo ceno (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 185).

Učinkovito trženje je še posebej potrebno pri ponujanju storitev in izdelkov znotraj športnega managementa, saj je okolje izrazito tekmovalne narave in je borba za kupce prisotna ves čas. Raziskava trenutnih in potencialnih kupcev je osnovnega pomena za vsako organizacijo, saj si na podlagi njenih rezultatov postavimo natančne cilje in načrte.

Managerji v športu bi morali veliko pozornosti posvetiti tudi lokaciji, ki so jo izbrali za prodajo svojih izdelkov ali storitev. Pri izdelkih je pomembno natančno proučiti zahteve kupcev, ali je izdelek primeren za potencialne kupce in ali bi se ga dalo še izboljšati. Na koncu pa ne smemo pozabiti na pomembno vlogo cene izdelka oz. storitve.

2.3 Manager v športu

Gospodarska dejavnost in način pridobivanja poslov v športu ter aktivnosti športnega managementa so narekovale potrebo po športnem managerju. V tej osebi naj bi bilo strnjeno znanje športne in ekonomske znanosti ter ravnanja s človeškimi viri na obeh področjih, kar daje dinamičnost in tudi posebnost načinu življenja športnega managerja (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 218). Manager v športu mora biti v svojem vodenju odločen, zaupati mora v svoje sposobnosti ter v pravilnost svojega ravnanja.

Manager naj bi za doseg cilja vedno izbral najboljšo pot. Od managerja se pričakuje, da je strokovnjak, voditelj in etična osebnost, zato morajo biti njegove odločitve uspešne in učinkovite. V vsakem trenutku mora vedeti, kako naj ravna, da bo dosegel, kar si je zadal. Kako to doseže, je stvar managerja samega, njegovih lastnosti in sposobnosti.

Manager v športu mora nadzorovati dosežke svojih uporabnikov, jih stimulirati in jim določiti dejavnosti, ki bodo omogočile najbolj učinkovito doseganje zastavljenih ciljev. Bistvo njegovega dela je usklajevanje, toda ne kot posebna naloga, temveč kot način in vsebina dela pri vseh njegovih nalogah (Rozman, Kovač in Koletnik 1993, 19). Popolnoma se mora prilagajati potrebam športnikov in seveda mejam lastnih sposobnosti ter znanj, ki jih obvlada.

Vloga managerja v športu

Vloga managerja v športu je zelo različna glede na področje, v katerem deluje. Delovanje managerja v športu se pojavlja v različnih situacijah in ob različnem času. Zavedati se mora, da deluje znotraj športa, kar večinoma zahteva drugačen pristop k reševanju problemov. Najprej mora osvojiti osnovne principe managementa, nato pa še znanje o športu in ljudeh, ki delujejo znotraj te panoge. V bistvu je management športa upravljanje z delovnimi mesti, ljudmi, dnevnimi operacijami, zmožnostmi, razvojem, različnimi aktivnostmi in timskim delom.

Naloge managerja v športu

Glavne naloge managerja smo že omenili. Naloge športnega managerja so dostikrat širše od glavnih nalog, zato mora biti športni manager fleksibilen in pripravljen sprejemati nove izzive. Načrtovanje zajema vse vidike managerjevega dela. Izkušnje iz preteklosti mu pomagajo pri pridobivanju idej in vizij za novo ustvarjanje. Trenutne

aktivnosti pa ga usmerjajo k zastavljenemu cilju, ki je nekje v prihodnosti. Glavna naloga managerja pri organiziranju je usklajevanje. To je mišljeno tako za človeške vire kot tudi druga povsem tehnična sredstva, pri tem pa mora biti pozoren na tri temeljne principe: enotnost ukazovanja, princip hierarhije ter princip vodstvenega razpona. Vsak manager v športu se zaveda, da je prva odločitev najbolj kritična in zahtevna, potrebno je izbrati pravo pot ter hkrati predvideti vse njene posledice. Poleg sprejemanja odločitev je manager zadolžen za poslovanje športne organizacije ali projekta, ki ga vodi. Sodelovati mora z ljudmi, jih spodbujati, nadzirati, priporočati, po potrebi pa tudi ostro ukrepati. Vodja mora biti mojster komunikacije, zavedati se mora, kako, kdaj in komu mora sporočiti določene podatke. Skozi celoten proces pa mora manager nadzorovati potek samih operacij in ljudi, ki jih izvajajo.

Komuniciranje managerja v športu

Znotraj športnega managementa je komunikacija mnogokrat zapleten in kompleksen proces in se ne odvija zgolj vertikalno, horizontalno ali diagonalno, ampak je bolj podobna pajkovi mreži. Managerji porabijo veliko časa za komuniciranje, tretjino aktivno (govorjenje, pisanje itd.), tretjino za poslušanje in ostali del brez komunikacije (Možina, Tavčar in Kneževič 1995, 18).

Na poti uspeha managerju med drugim pomagajo predvsem njegove osebne lastnosti, kot so značaj (karakter), temperament in druge sposobnosti. Manager v športu mora najprej spoznati samega sebe, da lahko potem svoje lastnosti nadzira. Pomembno je, da poskuša odpraviti negativne lastnosti in v ospredje postavi pozitivne, saj v poslu ni prostora za napake.

Osebne lastnosti, ki bi jih po mnenju delavcev v športu moral imeti športni manager, so: organiziranost, redno doseganje rezultatov, potrpežljivost, dosegljivost, odločnost, zainteresiranost, entuziazem, zahtevnost, poslušanje in delovanje, trdnost, točnost, samozavestnost, dobra motiviranost. Karakteristike, ki jih ne bi želeli videti pri svojem managerju, pa so: zaverovanost vase, slabovoljnost, opravljalnost, diktatorstvo, zastrašujočnost, nerazumevanje, nadutost, neobčutljivost za podrobnosti, pomanjkanje povratnih informacij, sramežljivost, nervoznost in nespoštovanje osebja.

Manager v športu mora vedeti, da bo moral opravljati svoje delo tudi izven normalnega delovnega časa. Prav zato je učinkovita izraba časa zelo pomembna. Ko manager določi cilje, mora jasno izdelati akcijski načrt, kako jih bo dosegel, pri tem si mora znati postaviti prioritete naloge. Pomembno je, da neučinkovite postopke porabe časa zamenja z učinkovitimi. Upravljanje s časom je pomembno področje, ki ga mora osvojiti vsak manager v športu.

3 ORGANIZIRANOST ŠPORTA V OBČINI PIRAN

3.1 Športni programi

V Občini Piran se izvajajo naslednji športni programi:

- interesna športna vzgoja predšolskih in šoloobveznih otrok ter otrok s posebnimi potrebami, mladine in dejavnosti študentov,
- športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport,
- športna rekreacija,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- šport invalidov.

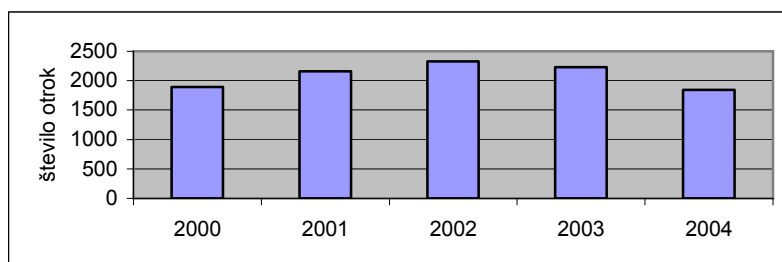
Interesna športna vzgoja predšolskih in šoloobveznih otrok ter otrok s posebnimi potrebami, mladine in dejavnosti študentov

Športna vzgoja otrok in mladih, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom izven obveznega izobraževalnega programa, ima ne glede na njegovo pojavno obliko poleg pozitivnih učinkov na skladen biopsihosocialni razvoj odraščajočega udeleženca še izrazito vzgojni pomen. Šport otrok in mladine kot interesne dejavnosti obsega programe Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, redno vadbo in druge tečajne oblike športne vadbe, pripravo tekmovalcev na šolska tekmovanja, šolska športna tekmovanja ter program Hura prosti čas. Izvajalci teh programov so predvsem zavodi (vrtci, osnovne šole, srednje šole, visoke šole oz. fakultete in Športni center Piran) ter tudi nekatera društva, ki delujejo v občini. V tabeli 4.1 in sliki 4.1 je prikazano število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje.

Tabela 3.1 Število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje

Leto	2000	2001	2002	2003	2004
Število otrok, vključenih v program	1892	2160	2326	2228	1844

Slika 3.1 Število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje

Vir: Poročila izvajanja letnega programa Športa v Občini Piran od leta 2000 do 2004.

Iz prikazanega je razvidno, da število otrok vključenih v programe interesne športne vzgoje od leta 2000 do leta 2002 narašča. Od leta 2002 pa število otrok upada, predvsem na račun vedno manjšega števila otrok v osnovnih šolah.

Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport

Športna vzgoja pomeni v tem pojmovanju temeljno pripravo na športno uspešnost. A športni dosežek je le eno od meril uspešnega dela z otroki. Poleg tega je zelo pomembno uravnoteženo doseganje učnih in vzgojnih ciljev, ki jih mora pedagog – trener zasledovati in uresničevati v občutljivem obdobju zorenja mladih športnikov. V ta program so na podlagi meril za razvrščanje uvrščene tiste športne panoge, katerim se namenja posebna pozornost. Te panoge so jadranje, veslanje, plavanje, košarka, odbojka, nogomet in rokomet. Programe v letu 2005 izvajajo:

- Športno društvo Piran – sekcija jadranja,
- Volley klub Piran,
- Plavalni klub »Biser« Piran,
- Košarkaški klub Portorož,
- Volley club Portorož,
- Športno društvo Piran – sekcija odbojka,
- Nogometni klub Portorož – Piran,
- Športno društvo Rokometna šola Piran.

Celotni Program obsega 34 vadbenih skupin po 240 do 400 ur letno. Pri teh programih oz. športnih dejavnostih prihaja do nekaterih neusklajenosti pri načrtovanju obsega in vrste športa med šolami in društvi. Šole so premalo zavzete za te programe in premalo sodelujejo pri organizaciji pa tudi pri zagotavljanju udeležbe na tekmovanjih.

Športna rekreacija

Cilj športne rekreacije odraslih je ohranjanje in izboljševanje celostnega zdravstvenega statusa, humanizacije človekovega življenja, zmanjševanje posledic obremenjujočega načina življenja ter dela in preprečevanje upadanja splošne vitalnosti človeka. Zato se v redne oblike rekreativne dejavnosti želi pritegniti čim večje število ljudi. V Občini Piran so izvajalci teh programov tako športna društva kot zasebniki. Vabljivi so programi veteranskih ekip v košarki, odbojki (moški in ženske), rokometu (ženske) in nogometu (moški) ter programi za starejše, kot so športni ribolov, balinanje in kegljanje. Zasebniki nudijo predvsem programe fitnesa, potapljanja, kartinga in jadranja.

Da je ta program bogat, pove podatek, da bo v letu 2005 obsegal 16 vadbenih skupin s po 80 urnim programom.

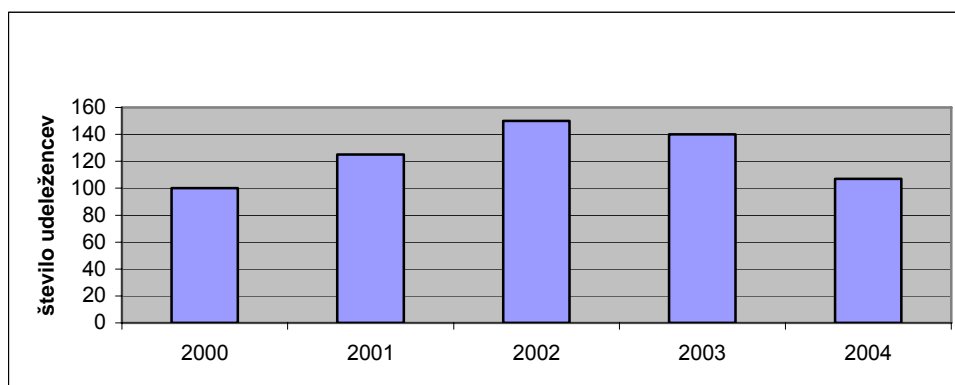
Kakovostni šport

V kakovostni šport sodijo priprave in športna tekmovanja ekip in posameznikov, ki nimajo objektivnih strokovnih, organizacijskih in materialnih možnosti za vključitev v program vrhunškega športa, program športne rekreacije pa jih ne zadovoljuje. Izvajalci teh programov so vključeni v tekmovalne sisteme, ki jih organizirajo Nacionalne panožne zveze. V Občini Piran so to jadralci, veslači, športni ribiči na morju, balinarji, hitrostni kotalkarji, kegljači, košarkarji, odbojkarji-ce, nogometaši in rokometašice. V tabeli 4.2 in sliki 4.2 je prikazano število udeležencev v programu kakovostnega športa.

Tabela 3.2 Število udeležencev v programu kakovostnega športa

Leto	2000	2001	2002	2003	2004
Število vključenih udeležencev v program	100	125	150	140	107

Slika 3.2 Število udeležencev v programu kakovostnega športa

Vir: Poročila izvajanja letnega programa Športa v Občini Piran od leta 2000 do 2004.

Vrhunski šport

Vrhunski šport obsega pripravo in tekmovanje športnikov, ki imajo status mednarodnega, svetovnega in perspektivnega razreda. Po veljavni kategorizaciji, objavljeni v Obvestilih OKZ-ZŠZ št. 41-februar 2005, je v Občini Piran 14 vrhunskih športnikov, in sicer:

- 2 športnika svetovnega razreda (jadranje),
- 8 športnikov mednarodnega razreda (6 jadranje, 2 športni ribolov),
- 4 perspektivni športniki (1 jadranje, 1 balinanje in 2 veslanje).

Kriterije za vrhunske športnike določi OKS-ZŠZ. Kljub organizacijskim, finančnim in drugim težavam so športniki Občine Piran v letu 2004 dosegli odlične športne uspehe. Posebej velja omeniti nastope 5 jadralcev na Olimpijskih igrah v Atenah, saj so osvojili 4. mesto v razredu 470, 14. mesto v razredu 470 ter 17. mesto v razredu Evropa.

Šport invalidov

Športna dejavnost invalidov je namenjena predvsem ohranjanju gibalnih sposobnosti, zdravju, revitalizaciji, resocializaciji, razvedrilu in tekmovanju invalidov, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom. V Občini Piran deluje skupina slepih in slabovidnih športnikov invalidov.

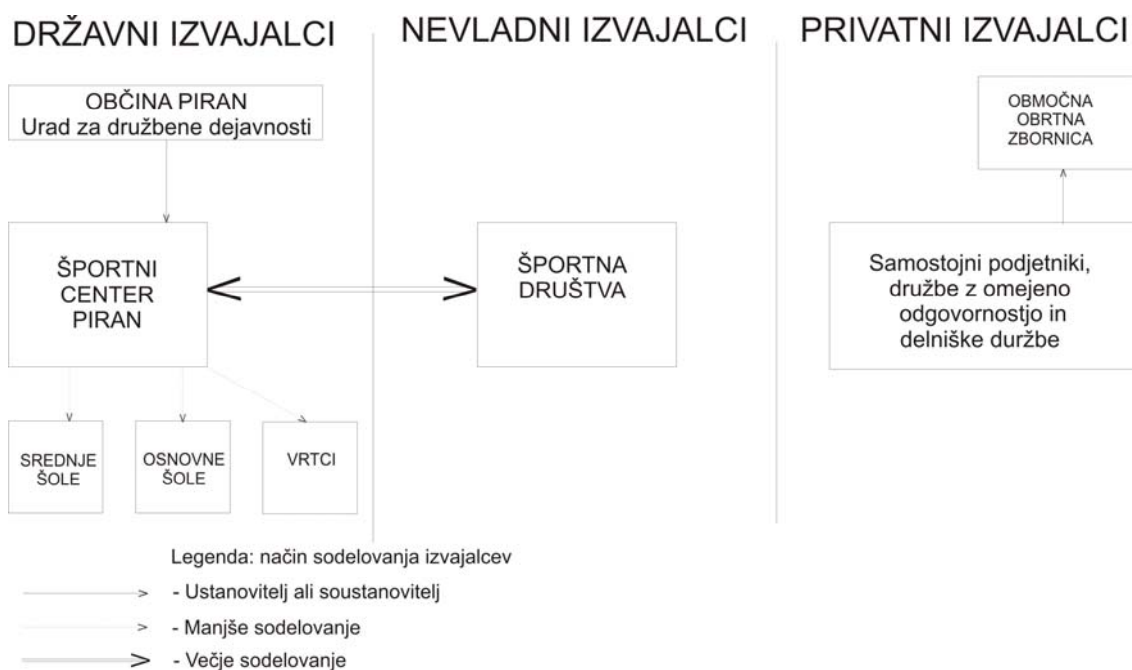
3.2 Izvajalci športa

V razvejanem sistemu športa se seveda pojavljajo različni izvajalci, a najpomembnejše naloge opravljajo športa društva in Športni center Piran.

Na začetku leta 2005 je bilo registriranih 67 športnih društev s sedežev v Občini Piran. Ta društva opravljajo večino nalog športa. Športni center Piran pa opravlja naloge usklajevanja športa.

Določene naloge opravljajo tudi privatni izvajalci. V sliki 4.3 so prikazani izvajalci športa v Občini Piran, njihovi medsebojni odnosi ter način sodelovanja.

Slika 3.3 Izvajalci športa v Občini Piran in odnosi ter način sodelovanja

3.2.1 Športni center Piran

Športni center Piran je Občina Piran ustanovila z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Športni center Piran 13. julija 1995. Z ustanovitvijo zavoda je prenehala delovati občinska Športna zveza. Ustanovljen je bil z namenom, da upravlja, ureja, vzdržuje in načrtuje športne objekte ter organizira, usklajuje in izvaja športne dejavnosti v občini, ki so v javnem interesu.

Temeljni nalogi javnega zavoda sta:

- upravljanje z javnimi športnimi objekti (vzdrževanje, čiščenje, investicijsko vzdrževanje in razvojni načrti) ter
- organizacija izvajanja letnega programa športa (priprava razpisa, kriterijev in pogojev, analiza rezultatov, strokovna pomoč izvajalcem, koordinacija in nadzor nad izvajalci, informatika ter usklajevanje športnih in rekreativnih prireditev).

Športni center Piran sodeluje tudi z osnovnimi in srednjimi šolami ter vrtci s sedežem v Občini Piran ter pomaga pri usklajevanju in organiziranju tekmovanj šolskih športnih društev, tako na občinskem kot področnem nivoju.

3.2.2 Športna društva

Športna društva so nedvomno najpomembnejši primarni nosilci športne dejavnosti v Občini Piran. Ustanovljena so bila v skladu z določili Zakona o društvih (1995), ki za ustanovitev določa, da je potrebno izpolnjevati tri temeljne pogoje:

- ima najmanj 10 članov – polnoletnih občanov,
- ima svoja pravila,
- ima akt o ustanovitvi.

Naloge športnih društev so zlasti (Šugman, Bednarik in Kolarič 2002, 51):

- izvajati in razvijati športno dejavnost zaradi ohranjanja in izboljševanja zdravja posameznikov, pospeševanja regenerativnih procesov, prijetnega preživljanja prostega časa,
- izvajati in razvijati vrhunsko športno ustvarjalnost.

V Občini Piran je registriranih 67 športnih društev. Na razpis za sofinanciranje dejavnosti letnega programa športa se jih je prijavilo 30, in sicer: Jadralni klub Pirat Portorož, Jahtni klub Portorož, Judo klub Portorož, Košarkaški klub Portorož, Nogometni klub Portorož-Piran, Plavalni klub »Biser« Piran, Strelsko društvo Piran, Strelsko društvo Portorož, ŠD Rokometna šola Piran, Športno društvo Piran, Tenis klub Portorož, Veslaški klub Piran, Volley klub Piran, Balinarski klub Antena Portorož, Balinarski klub Prijatelji Portorož, Društvo za borilne veščine Piran, Kegljaški klub Portorož, RPD Piran, RD Oradela Piran, Smučarski klub Portorož, Športni klub Flip Piran, Kolesarski klub Portorož, Šahovsko društvo Piran, DT Rod Sergeja Mašere Piran, DT Rod Morski viharniki Portorož, Športno društvo Sv. Peter, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper, Thai boxing club Tiger, RD Solinar Strunjan, ŠKID »Jaz sem najboljši« in Športno društvo Galeb Lucija.

Od naštetih društev se jih 28 ukvarja z eno panogo, eno društvo je heterogeno (ima več sekcij), eno društvo pa vključuje osnovno motoriko, korektivno gimnastiko, ritmiko, vaje za napetost telesa in estetsko gibanje, vaje za koordinacijo, moč in gibljivost, ples, akrobatiko in športno gimnastiko.

K naštetim društvom je potrebno prišteti še nekaj zasebnih podjetij, ki ponujajo programe športne dejavnosti. To so predvsem fitness klubi, potapljaški klubi, karting, tenis

Podatki športnih društev kažejo, da se število aktivnih udeležencev društev iz leta v leto veča. V tabeli 4.3 in sliki 4.4 prikazujemo strukturo in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa.

Tabela 3.3 Struktura in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa

	2002			2003			2004		
	KVŠ	ŠRID	Σ	KVŠ	ŠRID	Σ	KVŠ	ŠRID	Σ
pionirji (do 15 let)	250	1007	1257	265	995	1260	272	1116	1388
mladinci (do 20 let)	145	238	383	157	216	373	177	242	419
člani (do 35 let)	152	300	452	155	310	465	73	303	376
veterani (do 55 let)	53	386	439	55	375	430	31	327	358
starostniki (nad 55 let)	10	72	82	15	85	100	3	124	127
Skupaj:	610	2003	2613	647	1981	2628	556	2112	2668

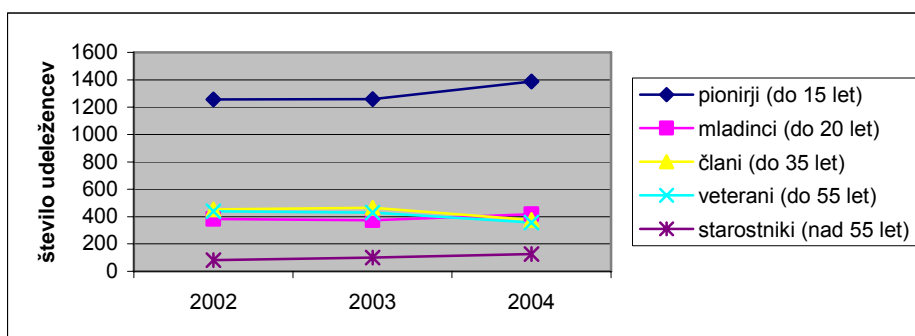
Legenda:

KVŠ – kakovostni in vrhunski šport

ŠRID – športna rekreacija oz. interesna dejavnost

Σ – skupaj

Slika 3.4 Struktura in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa

Vir: Poročila izvajanja letnega programa Športa v Občini Piran od leta 2002 do 2004.

Iz slike je razvidno, da se povečuje predvsem število športnikov, starih do 15 let in mladincev, kar je v skladu z nacionalnim programom športa, manjši upad števila športnikov pa je predvsem pri članih do 35 let in veteranih do 55 let.

3.3 Kadri

Kadri, zlasti strokovni, so v športu eden najpomembnejših dejavnikov, od katerih sta v veliki meri odvisna stanje in razvoj športa v celoti. Dobro namreč vemo, da so nezadostno usposobljeni kadri z dvomljivimi pedagoškimi prijemi relikta nerazvitega športa. Športa, kakršen je danes, ni brez predanih resničnih amaterjev in športnih ljubiteljev. Strokovnjaki na področju športa pa morajo biti vsestranski specialisti, takšno mora biti tudi njihovo izobraževanje.

Kadar govorimo o kadrih v športu, govorimo o volonterjih, profesionalcih, amaterjih, prostovoljcih in honorarnih delavcih. Volonterji so tisti, ki danes v športu opravljajo poglavitno delo, če odmislimo športno vzgojo v vrtcih in šolah. Volontersko delo je prostovoljno, navadno neplačano in se razlikuje od voluntarizma, kjer gre za način mišljenja, volje in delovanja. Volonterji so delavci, ki s svojo dejavnostjo izpolnjujejo svoje ustvarjalne potrebe in motive pri delu s športniki in uživajo v njihovih rezultatih. Glede na funkcijo, ki jo posamezni kadri opravljajo v športni organizaciji, so najbolj značilne skupine kadrov: vaditelj, trener, sodnik, medicinski delavec, manager, administrativni delavec, organizator tekmovanj, tehnični delavec in podobno.

O strokovnem delu v športu govorita tako Zakon o športu kot tudi Nacionalni program športa. Oba poudarjata, da je potrebno upoštevati predvsem naslednje:

- za strokovno delo v športu, predvsem pri opravljanju vzgojno izobraževalnega, strokovnega, organizacijskega ali drugega podobnega dela, se zahteva ustrezna strokovna izobrazba oz. usposobljenost; to velja zlasti za delo z otroki in mladino,
- posamezniki lahko poklicno opravljajo delovne naloge na področju športa kot samostojni športni delavci; zanje je potrebno zagotoviti možnosti pridobivanja strokovne usposobljenosti, če je še nimajo, pa tudi evidentiranje profesionaliziranih delovnih mest.

V tabeli 4.4 in sliki 4.5 je prikazana struktura izšolanih in usposobljenih športnih delavcev v občini Piran.

Tabela 3.4 Struktura izšolanih in usposobljenih športnih delavcev v občini Piran

	2002				2003				2004			
	V	H	P	Σ	V	H	P	Σ	V	H	P	Σ
Vaditelji	13	27	0	40	11	24	0	35	10	42	0	52
Učitelji	4	25	0	29	6	28	1	35	14	30	3	47

Trenerji	3	11	0	14	3	11	2	16	9	13	0	22
Diplomanti FŠ	2	16	0	18	3	18	0	21	5	11	0	16
Sodniki	0	13	0	13	0	20	0	20	20	22	0	42
Medicinski delavci	3	3	0	6	4	3	0	7	6	0	0	6
Menedžerji	30	0	0	30	31	0	1	32	31	0	1	32
Administrativni delavci	20	13	0	33	20	13	1	34	17	14	1	32
Organizatorji tekmovanj	30	0	0	30	33	0	3	36	31	0	2	33
Tehnični delavci	4	4	0	8	4	4	3	11	5	2	4	11
Drugi	27	26	0	53	29	25	0	54	20	15	1	36
skupaj	136	138	0	274	144	146	11	301	168	149	12	329

Legenda:

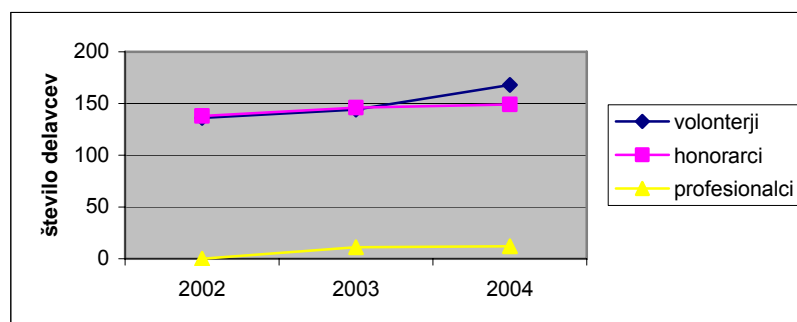
V – volonterji

H – honorarno

P – profesionalno

Σ - skupaj

Slika 3.5 Struktura izšolanih in usposobljenih športnih delavcev v občini Piran

Vir: Poročila izvajanja letnega programa Športa v Občini Piran od leta 2002 do 2004.

3.4 Športna infrastruktura

Športna infrastruktura je nedvomno eden temeljnih pogojev za doseganje rezultatov na področju športa. Pod tem razumemo zlasti športne objekte, ki jih športniki uporabljajo za vsakdanje delo - vse od športne vzgoje, športne rekreacije, kakovostnega športa, vrhunškega športa in športa invalidov.

Najbolj so zasedeni javni športni objekti, ki se uporabljajo skozi vse leto od zgodnjih jutranjih do poznih nočnih ur.

Zaradi tako velikega pomena športne infrastrukture ji namenjata veliko pozornosti tako država s svojim nacionalnim programom športa kot občina Piran. Država načrtuje, da bi Slovenci postali »športna nacija«. Zato načrtuje, da bi do leta 2010 z izgradnjo mreže športnih objektov in površin (0,5 m² pokritega in 3 m² nepokritega prostora, namenjenega športni dejavnosti na prebivalca) to tudi dosegli. Stanje v Sloveniji je bilo leta 2003 takšno, da smo razpolagali z 613.779 m² pokritih površin in 6.182.007 m²

nepokritih površin, namenjenih športu. To je pomenilo, da smo imeli 0,3 m2 pokritih in 3,12 m2 nepokritih športnih površin na prebivalca.

Ob upoštevanju tega in ob zavedanju pomena športne infrastrukture se namenja precejšnja pozornost športni infrastrukturi tudi v občini Piran.

V občini obstaja veliko javnih športnih objektov. Z nekaterimi upravlja Športni center Piran, z drugimi pa vrtci in šole.

V občini Piran že od ustanovitve Športnega centra Piran le-ta upravlja z naslednjimi športnimi objekti:

- športno dvorano Lucija z zunanjimi igrišči (dva rokometna, eno košarkarsko in eno igrišče za odbojko),
- telovadnico na stadionu v Piranu z zunanjimi igrišči (veliko nogometno, rokometno, košarkarsko in igrišče za odbojko).

Ti objekti so zelo dobro izkoriščeni in predstavljajo tudi dobre pogoje za športne dejavnosti, kot so košarka, rokomet, nogomet in odbojka.

Piransko telovadnico tako med tednom uporabljajo v jutranjih urah Gimnazija Piran, Osnovna šola Vincenzo De Castro ter občasno tudi Vrtec Mornarček Piran. Vsi ti uporabljajo telovadnico za potrebe športne vzgoje, v popoldanskem času pa so vsi športni objekti v upravljanju Športnega centra Piran namenjeni prvenstveno športnim društvom za izvajanje njihovih programov. Morebitni neizkoriščeni termini pa se namenijo trženju.

Zunanje športne površine v Piranu so namenjene prvenstveno športnim društvom za izvajanje letnega programa športa. Nogometno igrišče na stadionu s pripadajočimi sanitarijami in garderobami uporablja izključno Nogometno društvo Portorož - Piran.

V športni dvorani Lucija vsako jutro med tednom gostuje Osnovna šola Lucija s šolskim programom. Popoldne uporabljajo dvorano in zunanje površine društva za izvajanje letnega programa športa, ob sobotah in nedeljah pa se tu odvijajo pretežno ligaške in ostale tekme različnih društev. Športna dvorana je zelo zasedena z izvajanjem letnega programa športa, zato ostaja le malo možnosti za trženje.

Obstoječe stanje športnih objektov v občini Piran kaže, da je tu relativno dobro poskrbljeno s športnimi objekti za igre z žogo, zelo slabo pa za vodne in plavalne športe. Občina še ni zgradila oz. poskrbela za izgradnjo doma vodnih športov, ki bi lahko združeval vse športe, ki se odvijajo na morju, kot so jadranje, veslanje, potapljanje, jadranje na deski, trnkarjenje, odbojka na mivki ... Občina Piran tudi nima svojega javnega plavalnega bazena. Vsi obstoječi so v zasebni lasti oziroma v hotelskih kompleksih.

Z več športnimi objekti pa upravlja tudi vrtci in šole. Z izgradnjo osnovne šole Cirila Kosmača Piran je šola dobila telovadnico, gimnastično salo, plesno dvorano in

trim kabinet. Tudi osnovna šola Sečovelje je z dograditvijo leta 2000 pridobila novo telovadnico za izvajanje šolskega programa. Gimnazija Piran je s prenovo pridobila trim kabinet. Gimnazija A. Semma v Portorožu ima trim kabinet in zunanje igrišče za rokomet. Dokončana in predana v uporabo je tudi telovadnica pri Srednji pomorski šoli v Portorožu. Skratka, vse osnovne in srednje šole imajo možnost uporabljati pokrite športne objekte.

V občini pa obstajajo tudi drugi športni objekti. V njeni lasti so:

- telovadnica TVD Partizan na Rozmanovi ulici v Piranu,
- balinišče na Belem križu,
- strelski dom Piran na ulici Karla Marxa v Piranu,
- igrišče za mali in veliki nogomet v Sv. Petru,
- balinišče v Padni,
- jadralski klub Pirat na Bernardinu,
- jadralski klub Fatamorgana na Fornačah,
- tri igrišča za odbojko na mivki in eno peščeno igrišče za mali nogomet na centralni plaži v Portorožu,
- veslaški klub v Sečoveljskih solinah.

Vse te objekte upravljajo ustrezna športna društva ali sama občina.

Privatni športni objekti v občini Piran so:

- šest teniških igrišč, igrišče za košarko, igrišče za kegljanje in igrišče za odbojko na mivki na Bernardinu; lastnik Hoteli Bernardin,
- 17 teniških igrišč, teniški stadion, dva košarkaška, eno rokometno igrišče in balinišče ob Marini Portorož ter Jahtni klub v Marini; lastnik Marina Portorož,
- štiri teniška igrišča, igrišče za odbojko in mini golf; lastnik Krka hoteli Strunjan
- kegljišče ob Marini; lastnik Hoteli Metropol,
- dve teniški igrišči v Salineri Strunjan; lastnik Hoteli Piran,
- športni objekti za šolske in obšolske dejavnosti; lastnik OKS-ZŠZ,
- različni bazeni, fitnessi ter ostali.

3.5 Financiranje športa

Različni izvajalci športa v občini financirajo svojo dejavnost iz različnih virov. To so predvsem:

- proračunska sredstva – javni viri (državni proračun, sredstva lokalnih skupnosti in sredstva Fundacije za šport),
- neproračunska sredstva (sponzorji, donatorji, gospodinjstva, darila, drugo).

3.5.1 Proračunska (javna) sredstva

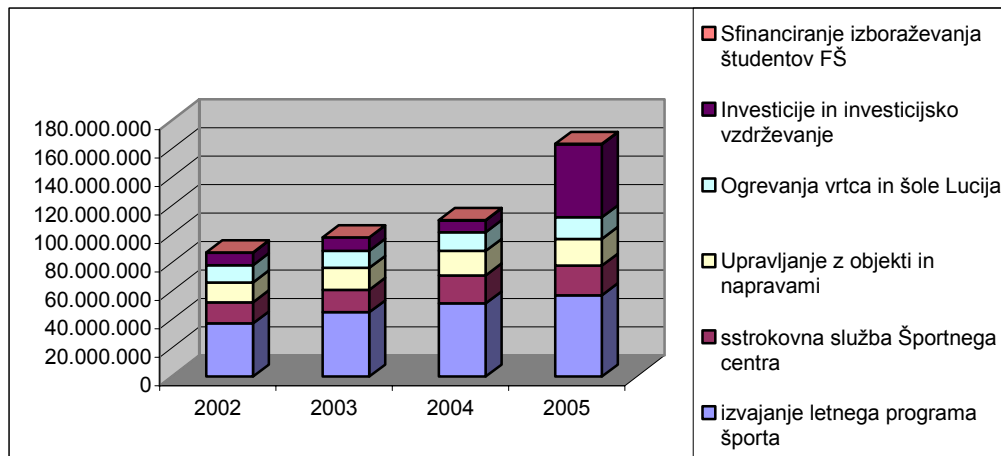
Po podatkih, ki smo jih prejeli od športnih društev, je delež prihodkov iz javnih virov približno 20% vseh prihodkov društev, ki izvajajo letni program športa. Ta delež je strukturno gledano primerljiv z drugimi občinami v Sloveniji. Iz sredstev zagotovljene porabe Občine Piran se financirajo programi na podlagi Pravilnika o financiranju športa v Občini Piran, ki ga je 4. oktobra 2001 sprejel Občinski svet občine Piran.

V tabeli št 4.5 in sliki št 4.6 so prikazana proračunska sredstva občine, namenjena športu za zadnja štiri leta.

Tabela 3.5 Proračunska sredstva občine, namenjena športu od leta 2001- 2005

Proračunske postavke	2002	2003	2004	2005
Izvajanje letnega programa športa	37.292.920	45.172.998	51.429.100	57.177.000
Strokovna služba Športnega centra	14.990.000	15.840.000	19.639.028	20.836.140
Upravljanje z objekti in napravami	13.900.000	15.410.000	17.213.000	18.730.000
Ogrevanja vrtca in šole Lucija	12.200.000	12.000.000	13.150.000	15.150.000
Investicije in investicijsko vzdrževanje	8.700.000	9.297.983	8.288.000	51.392.200
Sofinanciranje izobraževanja študentov FŠ	171.000	162.000	273.000	280.000
Skupaj:	87.253.920	97.882.981	109.992.128	163.565.340

Slika 3.6 Proračunska sredstva občine, namenjena športu od leta 2001 – 2005

Vir: Proračuni Občine Piran od leta 2002 do leta 2005.

Kot je razvidno iz prikaza, občina Piran namenja športu vsako leto več sredstev. Velik skok je viden v letu 2005, predvsem na področju investicij v športno infrastrukturo.

Za izvajanje letnega programa športa športni klubi in društva pridobijo sredstva na podlagi javnega razpisa. Športni center Piran vsako leto v imenu občine opravi razpis za izvajanja letnega programa športa za športna društva, ki imajo sedež v občini Piran. Sredstva se razdeljujejo na podlagi Pravilnika o financiranju športa v občini Piran, ki je

izdelan na podlagi Nacionalnega programa športa s tem, da upošteva tudi tradicijo in posebnosti športa v občini. Pravilnik zajema naslednje športne programe:

- šport otrok, mladine in študentov,
- športna rekreacija,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- šport invalidov,
- izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov,
- mednarodna dejavnost in sodelovanje z zamejci in društvi sosednjih držav ter
- delovanje društev.

Razdelitev sredstev športnim društvom, ki so se prijavila na razpis in izpolnjujejo pogoje, pripravi strokovna služba Športnega centra Piran. Razdelilnik posreduje strokovnemu svetu Športnega centra, ki ga pregleda in potrdi, ter ga predlaga Svetu zavoda v sprejem. Na podlagi sprejetega letnega programa Športa v občini Piran se s športnimi društvi pripravijo tripartitne pogodbe med društvom, občino in Športnim centrom. Po izteku leta morajo vsa društva Športnemu centru podati poročila o namenski porabi sredstev, ki so jih prejela iz proračuna. Te podatke strokovne službe Športnega centra obdelajo in poročilo posredujejo Ministrstvu za šolstvo in šport. Podatki za vse občine v Sloveniji se zbirajo in so dostopni preko svetovnega spleta.

V tabeli 4.6 in sliki 4.7 je prikazana razdelitev proračunskih sredstev po programih športa za zadnja štiri leta.

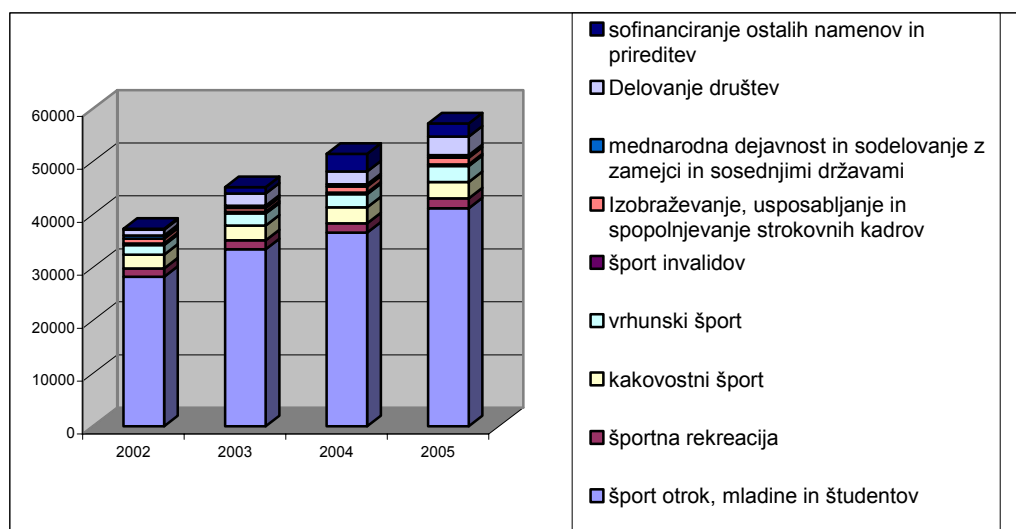
Tabela 3.6 Razdelitev proračunskih sredstev po programih športa

Programi športa	2002	2003	2004	2005
šport otrok, mladine in študentov	28.200	33.389	36.560	41.182
športna rekreacija	1.600	1.700	1.780	1.835
kakovostni šport	2.600	2.800	3.000	3.100
vrhunski šport	1.800	2.270	2.470	3.000
šport invalidov	300	320	330	340
izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov	890	740	1.100	1.250

mednarodna dejavnost in sodelovanje z zamejci in sosednjimi državami	618	410	450	470
delovanje društev	1.100	2.300	2.400	3.500
sofinanciranje ostalih namenov in prireditev	184	1.244	3.339	2.500
SKUPAJ:	37.292	45.173	51.429	57.177
Količnik povečanja sredstev		1,211	1,138	1,111

* v .000 SIT

Slika 3.7 Razdelitev proračunskih sredstev po programih športa

Vir: Proračuni Občine Piran od leta 2002 do leta 2005.

Iz prikaza je razvidno, da se sredstva, namenjena programom športa v občini Piran, vsako leto povečujejo. S tem se nekako sledi trendom in ciljem, ki so zapisani v Nacionalnem programu športa do leta 2010.

Financiranje *Strokovne službe Športnega centra Piran* poteka tako, da največji delež sredstev prispeva občinski proračun, in sicer 70% stroškov za delovanje strokovne službe. Ostalih 30% sredstev mora ustvariti strokovna služba z oddajanjem športnih objektov v najem, sponzorskimi, donatorskimi in drugimi sredstvi.

Strokovna služba Športnega centra Piran, ki jo sestavljajo 4 zaposleni, opravlja koordinatorske naloge ter naloge upravljanja s športnimi objekti.

Upravljanje s športnimi objekti in napravami obsega stroške upravljanja Športne dvorane v Luciji ter telovadnice in stadiona v Piranu. Sem sodijo tudi stroški vzdrževanja in čiščenja objektov in naprav.

Ogrevanje vrtca in šole v Luciji je prikazano posebej. Oba objekta sta namreč priključena na centralno ogrevanje, ki ga izvaja zunanje specializirano podjetje Ogrevanje Piran.

Investicije in investicijsko vzdrževanje zajema vzdrževanje obstoječih javnih športnih objektov v upravljanju Športnega centra Piran ter investicije v nove športne objekte.

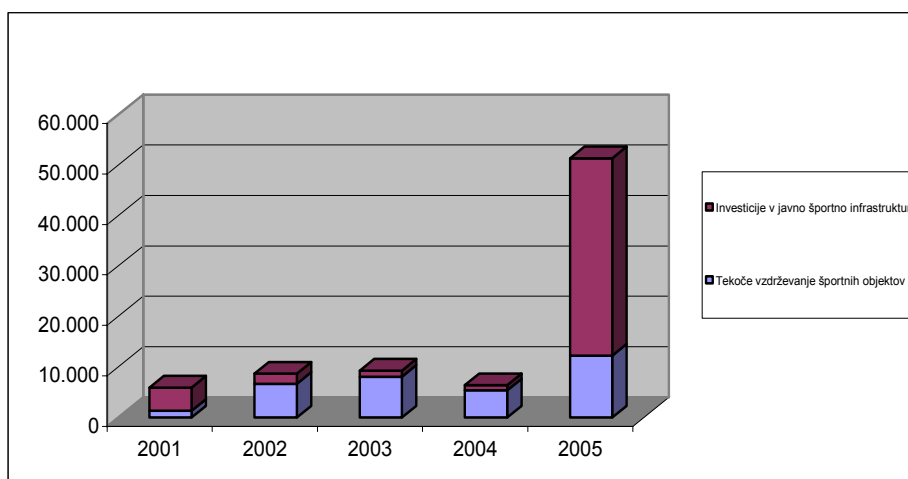
V tabeli 4.7 in sliki 4.8 so prikazana sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte v zadnjih petih letih.

Tabela 3.7 Sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte

	2001	2002	2003	2004	2005
Investicijsko vzdrževanje	1.325	6.700	8.100	5.400	12.281
Investicije v nove objekte	4.619	2.000	1.197	1.000	39.111
Skupaj:	5.944	8.700	9.297	6.400	51.392

* v .000 SIT

Slika 3.8 Sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte

Vir: Proračuni Občine Piran od leta 2002 do leta 2005.

Zlasti v zadnjem letu so predvidena znatno večja sredstva tako zaradi dotrajanosti nekaterih objektov kot tudi v nove investicije.

Za sofinanciranje izobraževanja študentov fakultete za šport se daje zgolj simbolična sredstva.

Ostala javna finančna sredstva, namenjena športu, so lahko dotacije državnega proračuna ali sredstva, pridobljena na razpisu Fundacije za šport.

3.5.2 Neproračunska sredstva

Ta sredstva predstavljajo največji del prihodkov izvajalcev športa. Iz prikaza deleža sredstev športnih društev, ki so v letu 2004 izvajali letni program športa, je razvidno razmerje med proračunskimi in neproračunskimi sredstvi:

– proračunska sredstva 48.157.041,00 29,60 %

– neproračunska sredstva 114.529.719,00 70,40 %

Neproračunska sredstva delimo na:

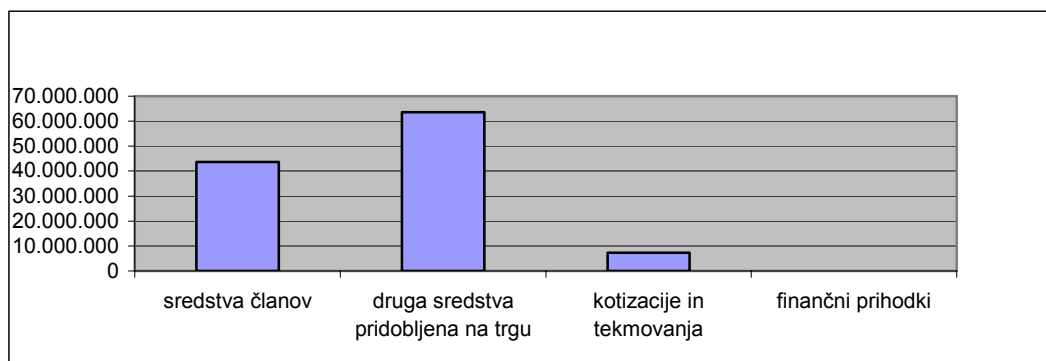
- sredstva članov društva,
- druga sredstva, pridobljena na trgu,
- kotizacije in tekmovanja,
- druga sredstva.

Struktura neproračunskih sredstev je prikazana v tabeli 4.8 in sliki 4.9.

Tabela 3.8 Neproračunska sredstva športnih društev, ki so izvajala letni program športa v letu 2004

sredstva članov društva	43.593.850,00	38,06 %
druga sredstva, pridobljena na trgu	63.593.675,00	55,52 %
kotizacije in tekmovanja	7.342.194,00	6,41 %
druga sredstva	0,00	0 %
skupaj	114.529.719,00	100 %

Slika 3.9 Neproračunska sredstva športnih društev, ki so izvajala letni program športa v letu 2004

Vir: Poročila izvajalcev letnega programa športa v Občini Piran za leto 2004

Med sredstva članov društva prištevamo predvsem članarine, ki jih plačujejo člani društva. Višina članarin je med društvi zelo različna. V občini Piran ustvari največji prihodek iz tega naslova Športno društvo Flip Piran. V povprečju pa imajo društva s prihodki sredstev članov približno 27% svojega dohodka, torej so članarine kar pomemben prihodek društev. Žal v novejšem času opažamo, da si marsikateri mladi športnik oz. njegovi starši ne morejo privoščiti visokih članarin, zato se mladi, predvsem socialno šibki, vključujejo v tiste športe, ki ne terjajo veliko finančnih sredstev (npr. nogomet), ali pa celo opustijo športne aktivnosti.

Druga sredstva, pridobljena na trgu, so prvenstveno sredstva, ki jih društva pridobivajo od sponzorjev in donatorjev. V občini Piran so sredstva sponzorjev in

donatorjev športnim društvom, z nekaj izjemami, relativno nizka. Dejstvo namreč je, da v naši občini nimamo velikih tovarn, bank, zavarovalnic, ki bi bili zainteresirani vlagati v šport. V občini so predvsem hoteli ter dobro razvito turistično gospodarstvo, ta pa se še ni zavedel pomembnosti športa, ki bi obogatil in dopolnjeval turistično ponudbo. Del sredstev si športna društva pridobivajo tudi z organizacijo različnih akcij (čiščenje morja), s prodajo svojega znanja (predavanja) ali s trženjem lastnih športnih objektov oz. športnih objektov, ki jih imajo v upravljanju.

Sredstva, ki jih klubi pridobivajo z organizacijo raznih športnih tekmovanj, štejemo med sredstva kotizacij in tekmovanj.

4 SREDNJEROČNI NAČRT RAZVOJA ŠPORTA V OBČINI PIRAN

4.1 Udeleženci športa in njihovi interesi

Udeleženci športa v Občini Piran so tisti subjekti, ki preko športa udeležujejo svoje interese. Učinkovitost in uspešnost udeležencev športa pri doseganju ciljev je odvisna od njihovih interesov (Tavčar 2003, 92). Udeleženci športa v Občini Piran so:

- kakovostni in vrhunski športniki,
- rekreativni športniki,
- športni kadri (trenerji, pedagogi, sodniki, organizatorji tekmovanj, ...),
- športna društva,
- Športni center Piran,
- občina Piran,
- sponzorji in donatorji,
- lastniki zasebnih športnih objektov,
- proizvajalci in prodajalci športne opreme.

Interesi odražajo potrebe in pričakovanja udeležencev ter izhajajo iz kratkoročnih, sprejemljivih in prilagodljivih potreb ter trajnejših, manj sprejemljivih vrednot udeležencev. Interesi se odražajo v temeljni dejavnosti in usmeritvi posameznega udeleženca (Tavčar 2003, 93).

Interesi udeležencev športa:

Kakovostni in vrhunski športniki	<ul style="list-style-type: none">– imeti čim boljše pogoje za treninge (športni objekt in oprema),– imeti dober strokovni kader (trenerja),– obiskovati čimveč tekmovanj, predvsem večjih,– imeti čim manj telesnih poškodb,– dosegati čim boljše rezultate,– za dobre rezultate biti ustrezno nagrajen;
Rekreativni športniki	<ul style="list-style-type: none">– imeti primerne in cenovno dostopne objekte za športno rekreacijo,– imeti cenovno dostopno športno opremo za rekreacijo,– sodelovati na več organiziranih športno rekreativnih dogodkih;
Športni strokovni kader	<ul style="list-style-type: none">– trenirati dobrega športnika, ki bo dosegal dobre rezultate,– za svoje delo prejeti ustrezno finančno nagrado;

Športna društva	<ul style="list-style-type: none"> – vključiti v društvo čim več dobrih športnikov, – prejeti čim več sredstev (javnih in nejavnih) za opravljanje svoje dejavnosti, – imeti na razpolago ali zaposliti čim boljši strokovni kader, – imeti kvalitetno in usposobljeno vodstvo, – imeti čim boljše pogoje za vadbo svojih športnikov (oprema in objekti);
Športni center Piran	<ul style="list-style-type: none"> – pridobiti čim več sredstev za izvajanje letnega programa športa, – pridobiti čim več sredstev za vzdrževanje obstoječe športne infrastrukture, – pridobiti čim več sredstev za investicije v novo športno infrastrukturo, – v športne aktivnosti vključiti čim večje število prebivalcev, – zagotoviti ustrezne pogoje za celovit razvoj športa v občini;
Občina Piran	<ul style="list-style-type: none"> – vključiti čim večje število prebivalcev občine v najrazličnejše športne aktivnosti, – imeti veliko dobrih športnikov, ki bodo v svet ponesli ime Piran, – čim več velikih tekmovanj in športno rekreativnih prireditev, ki bi se odvijale v občini Piran, – čim več mladih spodbuditi za športne aktivnosti (zdravo življenje);
Sponsorji in donatorji	<ul style="list-style-type: none"> – z reklamo športnikov ali športnih društev prodati čim več svojih oz. reklamiranih izdelkov in s tem ustvariti čim večji dobiček;
Lastniki zasebnih športnih objektov	<ul style="list-style-type: none"> – v svoje objekte privabiti veliko domačih in tujih športnikov in s tem doseči čim večji dobiček;
Proizvajalci in prodajalci športne opreme	<ul style="list-style-type: none"> – prodati čim več športne opreme in s tem ustvariti čim večji dobiček.

4.2 Vizija

Vizija smiselno povezuje in izraža važne dolgoročne interese ključnih udeležencev. Dobra vizija zraste med pomembnimi udeleženci, ki verjamejo vanjo in se zanjo zavzemajo. Vizija je konkretna podoba bodočnosti, dovolj blizu, da se zdi uresničljiva, in dovolj oddaljena, da zbuja navdušenje. (Boston consulting group). Dobra vizija je enostavna, smiselna, spodbudna in izzivalna (Tavčar 2003, 93).

Občina Piran se lahko zaradi svoje geografske lege, tradicije, kulture, ekonomske moči in človeških resursov umesti v sam vrh slovenskih občin po deležu športno aktivnih prebivalcev. Naravne danosti ji dajejo pogoje za to, da bi dosegala vodilne rezultate v vodnih športih ter v celoti realizirala del nacionalnega programa športa, ki je v pristojnosti lokalne skupnosti.

4.3 Cilji

Cilji morajo biti primerni za udejanjanje, opredeljeni glede obsega in vsebine, časovnega poteka in nosilcev oz. izvajalcev, sredstev ipd. Cilji zadevajo številne dejavnosti, časovne dimenzije, enote organizacije, skupine in posameznike. Dobri cilji morajo biti merljivi, dosegljivi, spodbudni in skladni (Tavčar 2003, 95).

Cilje srednjeročnega načrta razvoja športa v Občini Piran delim na tri smiselna področja, in sicer:

- programi športa,
- športna infrastruktura (športni objekti),
- strokovni kader v športu.

Nekatere od teh ciljev opredeljuje tudi nacionalni program športa v RS, pretežni del pa je specifičen za občino Piran in to življenjsko okolje.

Cilji na področju programa športa:

- obogatiti letne programe športa v celoti,
- povečevati proračunska sredstva za izvajanje letnih programov športa ,
- povečevati odstotek športno aktivnih prebivalcev,
- ohranjati število vrhunskih športnikov,
- zagotavljati največjo vsebinsko, finančno in materialno podporo programom mladih, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport,
- posvečati večjo vsebinsko in finančno podporo športom, ki se odvijajo na morju, ob njem in v njem,
- z različnimi športnimi društvi izvesti čim več športno rekreativnih prireditev,
- doseči, da bodo mediji namenjali več pozornosti športu otrok in mladine ter športni rekreaciji.

Na področju športne infrastrukture (športnih objektov) je smiselno postaviti naslednje cilje:

- povečati izkoriščenost obstoječih javnih in privatnih športnih objektov,
- pridobiti potrebna sredstva za posodobitev starejših obstoječih javnih športnih objektov,
- pridobiti sredstva za izgradnjo novih športnih objektov in spremljajočo infrastrukturo,
- gospodarno in kvalitetno upravljati in vzdrževati obstoječe javne športne objekte,
- spodbuditi gospodarstvo za vlaganje v javne in zasebne športne objekte,
- pripraviti izhodišča za novo prostorsko strategijo občine Piran, ki se nanašajo na športne površine.

Na področjih zaposlovanja, izobraževanja, usposabljanja in spopolnjevanja strokovnega kadra so smiselni naslednji cilji:

- povečati sredstva za izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnega kadra,
- pridobiti sredstva za redno zaposlitev pomembnejšega strokovnega, svetovalnega, vodstvenega in razvojnega kadra.

4.4 Analiza športne dejavnosti v Občini Piran

Za celovitejšo analizo s kvalitativnim in kvantitativnim vpogledom v stanje sem želel pridobiti čimveč mnenj, stališč in predlogov izvajalcev športa, ki bi pomagale pri odločanju o srednjeročnem načrtu športa v občini Piran.

Izbral sem metodo vprašalnika, z njim sem skušal zajeti čim širši krog akterjev športne dejavnosti v občini.

4.4.1 Priprava vprašalnika

Odločil sem se za vprašalnik kombiniranega tipa, kjer je večina vprašanj ponujala možne odgovore. S tem sem se izognil veliki razpršenosti odgovorov, vendar obdržal možnost različnih odgovorov. Od 12 vprašanj so bila le štiri, kjer ni bilo ponujenih možnih odgovorov in so udeleženci prosto izražali svoja mnenja. Vsa druga vprašanja so bila zaprta, saj so že ponujala možne odgovore, pri treh vprašanjih pa naj bi ponujene odgovore razporedili po vrstnem redu pomembnosti.

Želel sem pridobiti odgovore na vprašanje, kako izvajalci ocenjujejo organizacijo športa v občini, financiranje, delovanje subjektov v športu, prioriteto v športu ter vodenje in organiziranje športa.

Vprašalnik v celoti predstavljam v prilogi 1.

4.4.2 Aplikacija vprašalnika

Vprašalnik sem poslal po pošti tridesetim športnim društvom, ki v letu 2005 izvajajo letni program športa.

V določenem roku je izpolnjen vprašalnik vrnilo 23 športnih društev. Tak odziv je bil pravzaprav pričakovan, če vemo, kako se to področje odziva v tovrstni komunikaciji.

4.4.3 Analiza in interpretacija rezultatov

Na večino vprašanj so anketiranci odgovarjali tako, da so obkrožili enega od odgovorov oziroma ustrezní odgovor, saj so bila le štiri vprašanja odprtega tipa. Pri treh vprašanjih so morali ponujene odgovore razporediti po vrstnem redu. Takšno strukturo bi bilo lahko interpretirati, če bi anketiranci upoštevali navodila in ustrezno odgovarjali na vsa vprašanja.

Dobil sem naslednje odgovore:

1. Kaj je največji problem pri izvajanju dejavnosti vašega športnega društva?

- 7 pomanjkanje sponzorstva in donacije
- 6 pomanjkanje športnih objektov
- 4 nezadostno financiranje s strani države
- 4 nezadostno financiranje s strani občine
- 2 pomanjkanje strokovnega kadra

Ker je na to vprašanja 8 anketirancev odgovorilo napačno in je izbralo le en odgovor (namesto da bi odgovore razvrstili po pomembnosti), sem štel le eno izbiro oziroma odgovore, ki so jim dali največji pomen.

Odgovori so pričakovani. Finančna sredstva imajo velik pomen za realizacijo športne dejavnosti, prav tako tudi pomanjkanje športnih objektov. To sta poleg kadrov dva ključna dejavnika.

2. Kako ocenjujete organiziranost športa v občini Piran?

- 3 zelo dobro
- 13 dobro
- 3 zadovoljivo
- 4 slabo
- 0 zelo slabo

Skoraj preseneča, da je tako veliko število vprašanih zadovoljnih z organizacijo športa v občini. To najbrž pomeni, da v občini obstajajo primerne organizacijske možnosti za športno dejavnost.

3. Kaj predstavlja največji del vašega prihodka?

- 0 sofinanciranje s strani države

- 9 sofinanciranje s strani občine
- 5 sponzorstva
- 4 lastna sredstva pridobljena na trgu
- 5 članarine
- 0 drugo

Odgovori pravzaprav potrjujejo že prej omenjeno ugotovitev, da primanjkuje sponzorskih in donatorskih sredstev. Zato imajo toliko večji pomen proračunska sredstva občine. Če bi pri tem občina naredila korak nazaj, bi bilo to usodno za razvoj športa.

4. Katere oblike športne dejavnosti bi po vašem mnenju morala občina finančno bolj podpirati?

- 15 športno vzgojo otrok in mladine
- 2 športno rekreacijo
- 2 kakovostni šport
- 1 vrhunski šport
- 1 izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov
- 0 sodelovanje z zamejci in društvi sosednjih držav
- 2 delovanje društev
- 0 drugo

Rezultati kažejo, kako športni delavci razumejo vlogo športa v občini. Usmerjenost v otroke in mladino je najboljša investicija za celotno športno nadgradnjo.

5. Katera od naštetih struktur v športu po vašem mnenju dobro opravlja svoje naloge?

- 1 Ministrstvo za šolstvo in šport
- 1 Olimpijski komite Slovenije
- 2 panožne športne zveze
- 3 občina Piran
- 4 Športni center Piran
- 12 športna društva

Pričakovano je, da društva cenijo svoje delo in svoj pomen v športu. Odgovori pa kažejo tudi relativno visoko podporo Športnemu centru Piran ter občini Piran.

6. Čemu naj Občina Piran nameni največ sredstev (prioritete)?

- 12 športnim programom (sofinanciranje društev)
- 10 gradnji športnih objektov

- 1 strokovnemu kadru

Rezultati so več kot pričakovani in logični, nekoliko pa najbrž preseneča nizka podpora potrebi po strokovnem kadru.

7. Kaj pričakujete od Športnega centra Piran?

Proste odgovore sem grupiral po podobnosti v 4 skupine, ki zajemajo bistvo odgovorov. To je, da bi Športni center:

- povezoval društva, skrbel za njihovo koordinacijo in pomagal pri delovanju društev,
- skrbel za razvoj športa, posodobitev obstoječe in gradnjo nove športne infrastrukture,
- pridobil čim več sredstev iz občinskega proračuna za izvajanje letnega programa športa ter
- spodbujal gospodarstvo, predvsem turistično, da bo več vlagalo v šport in namenjalo več sponzorskih in donatorskih sredstev športnim društvom.

Odgovore je mogoče komentirati kot relativno ugodne za Športni center. Ko anketiranci navajajo, kaj naj bi le-ta delal, soglašajo s postavljenimi vlogami in nalogami, ki jih Športni center že sedaj opravlja.

8. Navedite 5 športnih panog, ki naj bi jih Občina Piran bolj podpirala kot ostale?

- 18 jadranje
- 15 veslanje
- 13 plavanje
- 8 rokomet
- 7 nogomet
- 6 košarka,
- 5 odbojka
- 4 atletika
- 4 gimnastika
- 2 judo

Zgoraj so navedene le športne panoge, ki prejele več kot en glas. Ti odgovori so gotovo zelo sporočilni. Ne glede na splošno popularnost določenih športnih panog pri nas in v svetu je jasna podpora vodnim športom, kot so jadranje, veslanje in plavanje. To bo gotovo potrebno upoštevati pri nadaljnjem razvoju športa v občini.

9. Ali menite, da je vaš vpliv na delovanje športa v Občini Piran zadosten?

- 5 da

- 18 ne

Odgovori so po svoje nenavadni. Če res želijo bolj vplivati s svojim aktivnim sodelovanjem, potem bo to potrebno upoštevati v prihodnjem delovanju in organizaciji športa v občini.

10. Ali bi bili pripravljeni sodelovati s Športnim centrom Piran pri organiziranju katere športno rekreativne prireditve?

- 22 da
- 1 ne

Ti odgovori se ujemajo z odgovori na prejšnje vprašanje, očitno jih bo potrebno bolj vključevati v vse pomembne naloge športnega življenja. Rezultati so vsekakor razveseljujoči.

11. Kateri so primarni cilji vašega športnega društva, ki jih želite doseči do leta 2010? (število članstva, število udeležencev, število programov, število kategorij, pričakovani rezultati, strokovni kadri,...)

- 15 društev si prizadeva v naslednjem srednjeročnem obdobju povečati svoje članstvo, predvsem mlade,
- 8 društev želi pridobiti primeren strokovni kader,
- 6 društev želi pridobiti ustrezne objekte za vadbo,
- 6 društev si želi dobrih rezultatov.

Tudi ti odgovori se ujemajo s prejšnjimi. Gotovo je prava in perspektivna orientacija v pridobivanju novih članov, zlasti mladih. Tudi potreba po objektih in strokovnih kadrih je ugodna.

12. Vaše druge pripombe in predlogi za izboljšanje položaja športa v Občini Piran

Konkretne predloge sta dala le Rokometna šola Piran in Judo klub Piran. Rokometna šola predlaga:

- naj se določi dan v mesecu za klubski šport, kjer bi se reševali problemi,
- naj se pridobi računovodski servis za vsa društva,
- naj se ustanovi sklad za razvoj športa,
- naj se dodeli subvencijo socialno šibkim športnikom,
- naj se izdela športno kartico popustov.

Judo klub Piran predlaga, da bi organizirali večje število odmevnih prireditev s sodelovanjem čim večjega števila društev, s tem bi si pridobili simpatizerje, ki bodo »s športniki od politikov in gospodarstva zahtevali boljše pravice«.

Drugi so navajali splošne probleme, kot so: nezainteresirani turizem, večjo povezavo med društvi, več sredstev od občine, primerne objekte, ...

Nekatere ideje so zanimive in bi jih bilo smiselno operacionalizirati in uresničiti.

4.5 Razvoj športne dejavnosti

Pomembno je zavedanje, da je šport dejavnost družbe, izraz njene dinamike in del splošne kulture, ki bogati kakovost življenja ljudi. Ljudje se ukvarjajo s športom na osnovi interesa in prostovoljno. Z njim se lahko ukvarjajo neorganizirano, lahko pa se združujejo v društvi ali drugih športnih organizacijah. V športne dejavnosti se lahko vključujejo ljudje v vseh obdobjih življenja. Toda športne aktivnosti otrok in mladine imajo zaradi vpliva na razvoj mladega človeka prednost. Upošteva vse to, so cilji razvoja športa v občini Piran v srednjeročnem načrtu razvoja naslednji:

Obogatiti in izvajati letne programe športa v celoti

Letni program športa v občini Piran je pripravljen na podlagi nacionalnega programa športa, kjer je zapisano, katere programe mora sofinancirati država, katere pa lokalne skupnosti. V srednjeročnem obdobju je potrebno povečati število in pestrost programov različnih športnih vsebin (panoge, discipline, ...) To je zlasti pomembno pri športu otrok in mladine, saj se bo ob pestrem programu lažje odločala, s katerim športom se bo resneje ukvarjala. Obstoječe programe bo potrebno posodobiti predvsem z opremo, objekti in s strokovnim kadrom. Športni center Piran bo moral pri tem poskrbeti za koordinacijo in nadzor nad izvajanjem letnih programov športa z namenom, da se bo izvajal v celoti in strokovno. Na podlagi srednjeročnega načrta bo potrebno popraviti oz. dopolniti pravilnik o financiranju letnega programa športa, pri tem pa upoštevati posebnosti in pogoje občine, kot na primer :

- lego ob morju (jadranje, veslanje, potapljanje, ribolov, odbojka na mivki, ...),
- lego v prostoru Alpe Jadran, ob meji s Hrvaško, blizu meje z Italijo ter na narodnostno mešanem področju,
- da se je občina Piran deklarirala za zeleno občino,
- da je turistično usmerjena in nima težke industrije,
- da je relativno razvita in izpostavljena nekaterim negativnim vplivom (kriminal, droge, ...).

Povečevati sredstva za izvajanje letnega programa športa

Občina je s svojimi proračunskimi sredstvi eden ključnih dejavnikov, ki omogočajo izvajanje športnih dejavnosti. Vsa zadnja leta je povečevala svoj prispevek za šport. V letu 2005 namenja izvajanju letnega programa športa 57.177.000,00 SIT.

V naslednjem srednjeročnem obdobju je potrebno stremeti k sorazmernemu dvigovanju deleža proračunskih sredstev občine, namenjenih izvajanju letnega

programa športa. Če ne bo zagotovljenih dovolj finančnih sredstev, društva ne bodo sposobna kvalitetno izvajati svojih programov. Podatki kažejo, da so društva financirana iz proračuna le kakšnih 20%. Vse ostalo si morajo pridobiti na trgu, kar pa se kaže kot vedno težje. Društva se bodo morala tudi prijavljati na ostale javne razpise in si s tem zagotoviti še dodatna sredstva za izvajanje svojega programa.

Povečevati odstotek športno aktivnih občanov

Šport je enovita družbena dejavnost, ki postaja v zadnjih letih sociološki fenomen sodobnega sveta, za katero se vsi občani svobodno odločamo. Zaradi interdisciplinarnosti je šport prepleten z različnimi družbenimi področji, kot so: zdravstvo, vzgoja in izobraževanje, gospodarstvo, okolje, turizem, kultura, znanost in obramba. Šport mora postati pomemben dejavnik ozaveščanja o zdravju. Zato je cilj srednjeročnega načrta razvoja športa v občini vključiti v različne oblike športnih aktivnosti večje število občanov, to je potrebno doseči z ozaveščanjem ter ustvarjanjem pogojev (izobraževanje, objekti, oprema, strokovni kader, ...).

Obdržati število vrhunskih športnikov

Trenutno je na podlagi Obvestil OKZ-ZŠZ št. 41-februar 2005 v občini 14 vrhunskih kategoriziranih športnikov. Od tega jih 9 izvaja program v individualnih športnih panogah, 5 pa v kolektivnih. Glede na postopno ustvarjanje ustreznih pogojev za vadbo v naslednjih letih, pričakujem, da se do leta 2010 v občini število vrhunskih športnikov ne bo zmanjševalo. Po navedenih podatkih je občina Piran v tem trenutku po številu vrhunskih športnikov v vrhu slovenskih občin glede na število prebivalcev. Pri tem ne gre pozabiti, da je na olimpiadi v Atenah nastopalo kar 5 jadralcev iz občine Piran. Pričakujem, da nas bo na olimpiadi v Torinu leta 2008 zastopalo vsaj enako število športnikov.

Ohraniti največjo vsebinsko, materialno in finančno podporo programom otrok in mladih, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport

Programi športne vzgoje otrok zajemajo načrtno vzgojo mladih športnikov, ki so usmerjeni v doseganje vrhunskih rezultatov, primerljivih z dosežki vrstnikov v mednarodnem merilu. Pri tem programu mora lokalna skupnost na podlagi nacionalnega programa športa in letnega programa športa poskrbeti za financiranje objektov in strokovnega kadra. Športna vzgoja v tem obdobju pomeni temeljno pripravo na športno uspešnost. Programi zajemajo načrtno vzgojo mladih športnikov, ki so usmerjeni v doseganje vrhunskih rezultatov. Programi morajo ob športnih uspehih omogočiti tudi izobraževanje, skladno s pravilnikom o prilagajanju šolskih obveznosti.

Približno 70% vseh sredstev za izvajanje letnega programa športa je sedaj namenjenih športu otrok, mladih in študentov, tako za interesno športno vzgojo kot za

usmerjenost v kakovostni in vrhunski šport. V naslednjem srednjeročnem obdobju mora ostati ta delež nespremenjen.

Posvetiti večjo vsebinsko in finančno podporo športom, ki se odvijajo na morju, ob njem in v njem

Vsako okolje ima določene posebnosti glede na lego in naseljenost, klimatske značilnosti, gospodarsko razvitost ter druge pogoje, ki tako ali drugače vplivajo na položaj in razvoj športa. Najpomembnejša posebnost občine Piran je zagotovo lega ob morju. Zato je naravno dati poseben poudarek športom, ki so kakorkoli povezani z morjem oz. se odvijajo na morju, ob njem ali v njem. To so zlasti: jadrnanje, veslanje, plavanje, potapljanje, podvodni ribolov, trnkarjenje, podvodno fotografiranje, odbojka na mivki, jadrnanje na deski

Tem športom bo v prihodnje potrebno nameniti več pozornosti in tudi več sredstev. Zato bo potrebno ob spremembi pravilnika o financiranju letnega programa športa za naslednje srednjeročno obdobje to področje posebej vsebinsko in finančno opredeliti, pri tem pa ne pozabiti na športne objekte in strokovni kader, ki jih ti športi potrebujejo za svoj kvalitetni razvoj.

Z raznimi športnimi društvi izvesti čim več športno rekreativnih prireditev

Lepa priložnost za vse prebivalce in ostale, da pokažejo svoje športne sposobnosti ali pa se samo rekreirajo, so športno rekreativne prireditve. Prireditve morajo biti namenjene čim širši množici. Pri organizaciji tovrstnih prireditev bodo morali sodelovati Športni center Piran in tista športna društva, ki delujejo v tej športni panogi. Leta 2004 je bila organizirana v občini le ena športno rekreativna prireditev, za leto 2005 pa jih Športni center načrtuje najmanj pet. V naslednjem srednjeročnem načrtu naj bi bilo takšnih prireditev vsako leto več, tako da bi jih Športni center leta 2010 organiziral najmanj deset, od tega vsaj 2 večji in odmevnejši. Seveda pa prireditve ne smejo postati same sebi namen, potrebno bo poskrbeti za primerno kakovost, promocijo, medijsko odzivnost in nagrade.

Izvedba večjih športnih prireditev zahteva tudi ustrezne športne objekte.

V medijih nameniti več pozornosti športu otrok in mladine ter športni rekreaciji

Velika spodbuda mladim športnikom je sodelovanje na čim več tekmovanjih in nagrajevanje za dosežene rezultate. V današnjem medijskem svetu jim je lahko v veliko vzpodbudo, če so njihovi napori in dosežki medijsko obeleženi. Zato bo nujno, da lokalna skupnost, Športni center in društva pridobijo medijsko pozornost tudi za to športno dejavnost in ne le za vrhunski šport. Do leta 2010 bo potrebno doseči, da bodo vsaj lokalni mediji (Portorožan, Primorski utrip in Sponka TV) mesečno objavljali razporede in rezultate teh tekmovanj.

4.6 Razvoj športne infrastrukture

Osnovna strategija je naravnana k temu, da je objekt v funkciji programa, ta pa v funkciji človeka. Najdražji je prazen, najcenejši pa optimalno zaseden objekt.

V prihodnosti bodo morali lokalna in državna politika ter vsi izvajalci športa ustvariti pogoje, ki bodo spodbujali lokalno in širše gospodarstvo za vlaganja v športno dejavnost ter športne objekte. Nacionalni program športa predvideva, da mora Slovenija do leta 2010 zgraditi mrežo športnih objektov in površin, namenjenih vsem kategorijam prebivalstva.

Povečati izkoriščenost obstoječih športnih objektov

V občini Piran bo potrebno zagotoviti, da bodo vsaj javni športni objekti optimalno zasedeni. Tu so mišljeni predvsem športni objekti, s katerimi upravljajo osnovne in srednje šole v občini ter športna društva. Javni športni objekti, predvsem pokriti, s katerimi upravlja Športni center Piran, so že sedaj optimalno zasedeni. Lokalna skupnost in Športni center bosta morala vzpostaviti stik s šolami in društvi ter se skupno dogovoriti, kako tudi v teh športnih objektih izvajati del letnega programa športa. Objekti, ki so v lasti lokalne skupnosti in v upravljanju različnih športnih društev, morejo čim prej preiti v upravljanje Športnega centra Piran in biti na razpolago vsem izvajalcem.

Pridobiti potrebna sredstva za posodobitev obstoječih javnih športnih objektov

V Občini Piran se je v preteklih letih malo vlagalo v posodobitev obstoječih športnih objektov. Bili so sicer dobro in kvalitetno vzdrževani, vendar pa to ni dovolj. Do leta 2010 bo potrebno sanirati in posodobiti vse obstoječe javne športne objekte, tako tiste, ki so v upravljanju Športnega centra Piran, kot tudi tiste, ki bodo do takrat prešli v njegovo upravljanje. Pri posodobitvah so mišljene predvsem nujne sanacije in dopolnitve ponudb objektov ter nakup nove, sodobnejše športne opreme.

Poleg obstoječih javnih športnih objektov v upravljanju Športnega centra Piran bo potrebno do leta 2010 sanirati oz. posodobiti še naslednje javne športne objekte: telovadnico na Rozmanovi ulici v Piranu, Strelski dom Piran, Balinišče na Belem križu, igrišče za odbojko na mivki na centralni plaži v Portorožu ter igrišče v Svetem Petru.

Pridobiti sredstva za izgradnjo novih športnih objektov in spremljajočo infrastrukturo

Zadnji javni športni objekt je bil, z izjemo telovadnice OŠ Sečovlje, zgrajen pred več kot desetimi leti. To je bila športna dvorana v Luciji. Pomanjkanje zlasti javnih športnih objektov je največji problem športa v Občini Piran. V naslednjem srednjeročnem obdobju mora lokalna skupnost skupaj s turističnim gospodarstvom ter denarjem, pridobljenim na različnih javnih razpisih, zgraditi naslednje javne športne objekte:

- Veslaški dom v sečoveljskih solinah,
- Dom vodnih športov na Bernardinu,
- nogometno igrišče v Luciji,
- pokrito košarkaško igrišče v Luciji,
- pokrita igrišča za odbojko na mivki na Seči,
- plavalni bazen v Luciji.

Gospodarno in kvalitetno upravljati in vzdrževati športne objekte

Obstoječi javni športni objekti v upravljanju Športnega centra so dobro vzdrževani. Pri njihovem vzdrževanju so največji problemi tisti objekti, v katerih se preko dneva izmenjujejo različni izvajalci, predvsem osnovne šole. Nekateri šolski športni pedagogi očitno premalo pazijo na učence, ki uničujejo orodja oziroma športno opremo in objekt. Zato bo potrebno zlasti s tistimi šolami, kjer učenci povzročajo škodo, skleniti poseben dogovor o uporabi športnih objektov. Pri športnih društvih so izkušnje veliko boljše, saj so člani društva športniki, ki pridejo na trening in so zainteresirani, da so objekt in oprema ustrezni in vzdrževani, sicer ne morajo kvalitetno opravljati svojih aktivnosti. Poleg tega so trenerji v športnih društvih mnogo bolj pozorni na športnike in so z njimi ves čas treninga.

V prihodnjem obdobju bo potrebno bolj poskrbeti tako za varnost športnikov in obiskovalcev kot za skrbno in vestno uporabo objektov in opreme, slednje zagotoviti tako, da bo vsak objekt imel zadolženega vzdrževalca, ki bo dnevno skrbel zanj.

Spodbujati gospodarstvo za vlaganje v javne in zasebne športne objekte

Turizem je v občini brez dvoma največja in hitro razvijajoča gospodarska dejavnost. Sodobne potrebe po bogatejšem izrabljanju prostega časa in aktivnem razvedrilu postavljajo nove zahteve pred turistično gospodarstvo. Najrazličnejše možnosti za aktivno preživljanje prostega časa ter ukvarjanjem z različnimi oblikami športnega udejstvovanja lahko le obogatijo klasično turistično ponudbo.

Občina Piran je ena izmed turistično najbolj razvitih občin v Sloveniji. Ker so oziroma bodo del trženja turistične ponudbe tudi športno rekreativne prireditve in razne priprave športnikov, bo potrebno skupaj z lokalno skupnostjo spodbuditi turistično gospodarstvo za vlaganja v športno turistično infrastrukturo. Ta infrastruktura bo namenjena tako prebivalcem oz. izvajalcem letnega programa športa kot turistom. V mislih imam predvsem večnamenske športne objekte, namenjene rekreaciji in igram z žogo ter športe na morju, ob njem in v njem.

Pripraviti izhodišča za novo prostorsko strategijo s površinami, namenjenimi športu

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo morala občina Piran sprejeti novo prostorsko strategijo. V okviru tega bo moral Športni center Piran v sodelovanju z

vseml zainteresiranimi športnimi društvi pripraviti smernice za območja, ki bodo namenjena športu, saj je v občini iz leta v leto manj prostora za razvoj športne dejavnosti.

4.7 Razvoj kadrov

Tudi šport je posel, ki zahteva za vodenje, organiziranje ter izvajanje usposobljen kader z ustrezno izobrazbo. Sodobno izobraženi kader bo moral obvladati zakonitosti tržnih pristopov, ki so vse pomembnejši za uspešno organiziranost društev, zato bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju delovati v smeri večje profesionalizacije kadrov, in sicer tako z vidika strokovnosti kot tudi z vidika delovnega razmerja (ne le honorarno).

Povečati sredstva za izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnega kadra

Pri interesni športni vzgoji so ključnega pomena športni pedagogi v rednem sistemu izobraževanja. Za njihovo usposabljanje ima največjo vlogo Fakulteta za šport, na kateri se ti pedagogi izobražujejo. Njih bo potrebno bolj ozaveščati o pomembnosti vpliva, ki ga imajo na razvoj in zdravje generacij otrok, ki jih izobražujejo. Šole bodo morale skrbeti, da bodo zaposlovale le najboljše strokovni kader in ga stalno strokovno spopolnjevale, a pomena športa za razvoj otrok se bodo morali bolj zavedati vsi učitelji in vodstvo vrtcev in šol.

Pri tekmovalnem športu bo potrebno upoštevati, da se pojavlja vedno več poškodb športnikov. Veliko se jih zgodi zaradi nevarnosti športa, tekmovalnosti posameznega športnika, pretiravanja ali pa celo nešportnega ravnanja nasprotnika. Dogaja se, da nastanejo poškodbe športnikov tudi zaradi nestrokovnega izvajanja ali treniranja posameznega športa, to predvsem pri vaditeljih, učiteljih in trenerjih, ki se stalno ne izobražujejo in usposablajo. Nekatera društva nimajo dovolj finančnih sredstev, da bi plačevala usposobljene strokovnjake, druga nimajo sredstev za vsakoletno izobraževanje in spopolnjevanje. Zato je še vedno večina strokovnega kadra v športu volonterjev. Posledice vsega tega so lahko usodne. Tudi zaradi njih lahko zlasti mlajši športniki doživijo trajne poškodbe, kot na primer poškodbe hrbtenice, kit, mišic, sklepov ali celo invalidnost. Zato je tudi država v nacionalnem programu športa zapisala, da bo posebej podpirala usposabljanje in spopolnjevanje volonterskih delavcev, ki prevladujejo v slovenskem športu. Pri tem bosta glavna koordinatorja Fakulteta za šport ter OKS-ZŠZ.

Spričo tega bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi v občini Piran dati večji poudarek izobraževanju, usposabljanju in spopolnjevanju strokovnega kadra, tudi za vzpodbujanje in štipendiranje študija športnih strokovnjakov. Nad strokovnostjo

kadra v društvih, zlasti tistih, ki delajo z otroki in mladino, pa bo treba vpeljati ustrezno kontrolo.

Pridobiti sredstva za redno zaposlitev pomembnejšega strokovnega, svetovalnega in razvojnega kadra

Zaradi omenjenega bo potrebno v občini postopoma zaposlovati strokovni kader, zlasti za delo z otroki in mladino. V ta namen se bo potrebno povezati tudi z Ministrstvom za šolstvo in šport ter OKS-ZŠZ, ki so na podlagi zakona tudi zadolženi za zaposlovanje oz. sofinanciranje zaposlovanja strokovnega kadra. Načrtujemo, da bi v občini Piran do leta 2010 v sodelovanju z ministrstvom zagotovili sredstva za zaposlitev nekaj trenerjev. Panoge, ki naj bi imele prednost pri tem, so zlasti nogomet, rokomet, košarka, odbojka, jadranje, plavanje in veslanje.

5 VLOGA MANAGEMENTA V ŠPORTU V OBČINI PIRAN

5.1 Procesi vodenja, odločanja, komuniciranja in nadzorovanja

Šport je zaradi svoje univerzalne narave zelo sestavljen sistem že znotraj tako majhnega okvirja, kot je občina. Da bi pokazal, kako poteka sistem vodenja, odločanja, komuniciranja in financiranja, bom obravnaval le njegove ključne strukture. Znotraj njih potekajo odnosi in aktivnosti, ki določajo funkcioniranje športa kot sestavljene dejavnosti.

5.1.1 Vloga Športnega centra Piran

Prva in najpomembnejša naloga Športnega centra Piran je pripraviti konkreten srednjeročni program razvoja športa v občini Piran za obdobje 2005 – 2010. Srednjeročni program mora imeti točno opredeljene cilje in strategije za uresničitev zastavljenih ciljev. Zadnji srednjeročni program za šport je bil v občini Piran pripravljen leta 1995, od takrat dalje ni bil pripravljen ali sprejet noben dokument, ki bi načrtoval razvoj športa v občini. Pripravljen mora biti na podlagi zakona, Nacionalnega programa športa, odloka o ustanovitvi Športnega centra Piran ter analize o dejavnosti športa v občini Piran. Srednjeročni program mora zajemati izvajanje letnih programov športa, športne objekte ter strokovni kader. Bistvenega pomena je, da se ta dokument obravnava in predstavi Občinskemu svetu občine Piran, ki ga mora sprejeti in v naslednjih letih dosledno upoštevati pri sprejemanju svojih odločitev.

Danes ocenjujem, da se v občini Piran aktivno ukvarja s športom približno 3.500 prebivalcev (cca. 20%) in občasno še dodatnih 3.500 (cca. 20%). Za naslednje srednjeročno obdobje načrtujem, da bi se delež aktivnih športnikov povečal na vsaj 30%, za prav toliko pa tudi delež občasnih športnikov.

Takoj po sprejetju srednjeročnega načrta razvoja športa bo potrebno pristopiti k spremembi Pravilnika o financiranju športa v Občini Piran. Pravilnik je Občinski svet sprejel leta 2001, a v tem času so se na določenih področjih športa v občini zgodile velike spremembe. Zato je pravilnik potreben revizije oz. uskladitve s sedanjimi potrebami športa, ob tem pa mora odpraviti tudi pomanjkljivosti, ki so se pokazale v tem obdobju. Pravilnik mora stremeti k uresnitvi ciljev srednjeročnega načrta.

Leta 2001 je Občinski svet sprejel tudi Vizijo razvoja športne infrastrukture. Od tedaj do danes ni bila izvršena niti ena od skupno 21 predvidenih nalog. Ocenjujem, da je največji problem tega dokumenta v previsokih in neuresničljivih ciljih, ki jih vsebuje vizija. Zato je smiselno pripraviti novo, ki bo imela dosegljive in realne cilje, tako pri sanaciji obstoječih kot pri gradnji novih javnih športnih objektov. Nova strategija mora vsebovati tudi ocenjene vrednosti investicij, predvsem pa morebitne vire financiranja. S pomočjo dokumentov identifikacije investicijskega projekta ali elaboratov upravičenosti investicije jo bo potrebno predstaviti Občinskemu svetu in pri tem dati poseben

poudarek virom financiranja. Šele na tej osnovi se bodo občinski svetniki lahko odločali o sprejemu, predvsem pa o zagotavljanju sredstev za izvedbo.

Ministrstvo za šolstvo in šport je leta 2000 pripravilo na podlagi Zakona o športu predlog priporočil za upravljanje javnih športnih objektov. V teh priporočilih so zajeti celovito upravljanje in natančni kriteriji upravljanja in financiranja glede na zvrst in velikost objektov. Žal pa teh priporočil Ministrstvo ni nikoli sprejelo, verjetno zaradi tega, ker bi to zahtevalo dodatna finančna sredstva ministrstva. Sredstva za upravljanje s športnimi objekti se zato delijo pavšalno in ne na podlagi določenih kriterijev. V občini Piran bo zato potrebno pripraviti svoje kriterije upravljanja s športnimi objekti, na podlagi katerih bo občina zagotavljala sredstva. Podobno, kot to dela za vrtce, šole, knjižnice itd. Te kriterije bo moral sprejeti Občinski svet in na podlagi le-tega zagotavljati potrebna sredstva.

V veljavnem Pravilniku o financiranju Športa v Občini Piran je pri točki izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov predvideno le sofinanciranje izobraževanja v višini tretjine stroškov programa ter v višini kotizacije. Ugotavlja se, da v zadnjem času proračunska sredstva na tej postavki ne zadoščajo več, saj mora strokovni kader v skladu z novimi pravili letno izpolnjevati stroge kriterije usposabljanja, predvsem pri delu z mladimi. Poleg tega, da je potrebnega za izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje več denarja, je treba narediti korak naprej tudi pri zaposlovanju strokovnega kadra. Občina Piran je ena redkih občin v Sloveniji, ki nima redno zaposlenega niti enega strokovnega delavca na področju športa, z izjemo strokovne službe Športnega centra, zato bo potrebno pripraviti Pravilnik o sofinanciranju izobraževanja, usposabljanja in spopolnjevanja ter o merilih in kriterijih za morebitno zaposlovanje. Pri zaposlitvah se pričakuje tudi pomoč Ministrstva za šolstvo in šport.

V Športnem centru Piran je trenutno zaposlenih pet delavcev: direktor, poslovni sekretar, vodja objektov, vodja športnih programov ter računovodja. Ko bo Športni center dobil v upravljanje dodatne javne športne objekte ter denar za gradnjo novih, bo moral zaposliti dodatno delovno silo. Na področju športnih objektov bo potrebno zaposliti dodatnega delavca, ki bo odgovoren za pripravo projektne dokumentacije in za nadzor nad gradnjo novih objektov ter delavca, ki bo dnevno skrbel, da bodo vsi športni objekti, s katerimi upravlja Športni center, pravilno in dobro vzdrževani. Dodatna zaposlitev bo potrebna tudi na področju športnih programov, saj bo potreben delavec, ki bo skrbel za trženje in koordiniranje urnikov vseh športnih objektov ter organizacijo športnih dogodkov.

Odkar v občini Piran ni več občinske športne zveze, imajo športna društva med seboj zelo malo stikov in nasploh zelo malo komunicirajo med seboj. Zato je razumljivo, kar sem ugotovil z vprašalnikom, da veliko športnih društev želi sestanke,

srečanja in druženja z ostalimi športnimi društvi ter Športnim centrom. Športni center Piran mora zato organizirati letno vsaj štiri sestanke, srečanja ali druženja vseh športnih društev, ki izvajajo letni program športa. Na teh srečanjih mora vsem društvom predstaviti, kaj je bilo v vmesnem času narejenega in kakšni so načrti za v prihodnje, društva pa morajo predstaviti svoje delo in rezultate, ki so jih dosegli, ter probleme, s katerimi se ukvarjajo. Na ta način bodo društva imela boljši pregled nad delom Športnega centra in športa v občini nasploh in s svojimi mnenji in predlogi bodo sooblikovala športno življenje v občini.

Če se želi vključiti čim več prebivalcev v športne aktivnosti, jim bo potrebno ponuditi športne objekte in športno rekreativne prireditve. V sodelovanju z različnimi športnimi društvi bo moral Športni center organizirati vsaj 10 športno rekreativnih prireditev na leto. Prireditve bodo morale biti organizirane kvalitetno s široko promocijo, dobrim strokovnim kadrom in željo po čim večji udeležbi športnikov in rekreaticev. Program prireditev mora biti pripravljen tako, da se jih lahko udeležijo mladi, ljudje srednjih let in tudi starejši. Najprimernejše športne discipline za te prireditve so hoja, tek, plavanje, kolesarjenje, ples ter igre z žogo.

Glede na naravne danosti Občine Piran bi morali imeti vsi otroci, ki v občini končajo osnovno šolo, opravljen osnovni tečaj plavanja, jadranja, veslanja, ribolova in odbojke na mivki. Glede na sofinanciranje teh programov s strani Zavoda za šport Slovenije, spadata le plavanje in odbojka na mivki v skupino B, kar pomeni sofinanciranje najema objekta, sodniške stroške, pripravo štartne liste, zbiranje rezultatov, izdelavo biltena, zdravniško službo ter ozvočenje in priznanja. Športni center mora s temi športnimi društvi pripraviti programe tečajev, namenjenih različnim starostnim skupinam, s pomočjo Urada za družbene dejavnosti občine Piran pa te programe predstaviti osnovnim in srednjim šolam v občini ter jih prepričati, da jih umestijo v svoje letne šolske programe. S tem bo otrokom omogočeno spoznavanje različnih športov, ki so povezani z morjem, na podlagi tega se bodo učenci lažje odločali, s katerim športom želijo nadaljevati. Sedaj so otroci v osnovnih šolah, razen smučanja, praviloma prepuščeni le različnim igram z žogo.

Občina Piran bo morala s Športnim centrom Piran organizirati okroglo mizo na temo Šport v Piranu, na kateri naj bi sodelovali tudi predstavniki športnih društev ter predstavniki turističnega gospodarstva. Na tej okrogli mizi bi bilo potrebno ugotoviti, kakšne so potrebe in interesi gospodarstva, predvsem turističnega, po športni dejavnosti ter kaj šport pričakuje od njih. Sodelovanje med gospodarstvom in športom je lahko finančno v smislu sponzoriranja različnih dejavnosti in pri gradnji športnih objektov ter nudenju svojih športnih objektov za izvajanje letnih programov športa. Športna društva bodo morala povedati, kje vidijo sodelovanje in kaj lahko ona ponudijo gospodarstvu. Cilj bo dosežen, če se bo po okrogli mizi podpisal dokument o sodelovanju.

Eden od ciljev sodelovanja športa in gospodarstva v občini Piran je ustanovitev Sklada za razvoj športa, ki bi ga morala ustanoviti Športni center in občina Piran s podporo celotnega gospodarstva. Sklad bi bil namenjen celovitemu razvoju športa v občini, zlasti na področju športne infrastrukture. Brez celovitega povezovanja vseh subjektov v občini ne bo mogoče doseči predvidenih ciljev. Sklad bi moral biti ustrezno organiziran in bi moral vzdrževati stalno aktivno sodelovanje vseh podpisnikov.

Izvajalci letnih programov športa bodo v prihodnje morali s pomočjo Športnega centra Piran vzpostaviti sodelovanje z lokalnimi mediji. Mišljeni so predvsem časopisi, kot so Primorske novice, Primorski utrip in Portorožan ter TV Sponka in Radio Tartini. Poskrbeti bo treba, da bodo vsi razporedi pomembnejših športnih tekmovanj, kakor tudi sama tekmovanja otrok in mladine, predvajani na televiziji oz. radiu ter da bodo vsi rezultati tekmovanj objavljeni. S takšnim delovanjem se bo spodbujalo mlade športnike, da se bodo raje ukvarjali s športom, saj jim v teh letih denar pogosto ne pomeni toliko kot lastno uveljavljanje in promocija. Tako bodo tudi spodbujali sovrstnike, da se bodo začeli zanimati in ukvarjati s kakšnim športom.

Potrebno bo medijsko spodbujati tudi rekreativni šport, zlasti s stališča obveščanja in animiranja.

Danes mladi največ informacij najdejo preko svetovnega spleta, zato bo moral Športni center Piran še v letu 2005 postaviti svojo spletno stran. Na tej strani mora sproti objavljati vse novice, razpise in ostale pomembne podatke za izvajalce letnega programa športa ter ostale športnike. Do leta 2007 bi moral Športni center z vsemi športnimi društvi pripraviti celovito spletno stran s podatki športnih društev, športnih objektov ter strokovnih kadrov.

Ena od nalog Športnega centra je tudi, da poskuša vzpostaviti čim več stikov s podobnimi institucijami v Sloveniji. Zato bi bilo smiselno organizirati sestanke ali družabna srečanja podobnih institucij. Med seboj bi si lahko izmenjevali različne izkušnje o urejanju odnosov z drugimi subjekti, izvajanju športne dejavnosti, gradnji športnih objektov itd. Takšna druženja bi lahko pripomogla tudi h kvalitetnejšemu delu Športnega centra Piran. Morda se bo pokazala potreba po ustanovitvi združenja, ki bi na ta način lahko jasneje artikuliralo in definiralo svoja stališča do države, Ministrstva za šolstvo in šport, OKS-ZŠZ ter nacionalnih panožnih športnih zvez.

Zaradi zapletenega sistema financiranja in izvajanja športa v občini bo moral Športni center voditi koordinacijo in nadzor nad celim sistemom športa. Pri tem je mišljeno spremljanje izpolnjevanja aktov, ki jih je in jih bo sprejel občinski svet in občino opozarjati na morebitne napake oz. neizpolnjevanje obveznosti. Izvajati bo moral tudi strog nadzor nad namensko porabo javnih sredstev za izvajanje letnih programov športa. Ob koncu vsakega leta bo moral občinskemu svetu, športnim društvom ter javnosti podati poročilo o izpolnjevanju prevzetih nalog, spoštovanju

aktov in tudi o namenski porabi javnih sredstev. S tem bi zagotovili pregleden način delovanja ter porabe javnih sredstev, ki se namenljajo športu.

Zaradi usklajevanja dela in porabe sredstev bo smiselno organizirati sestanek med občino Piran, Športnim centrom Piran ter osnovnimi in srednjimi šolami, kjer bi se dogovorili o optimalnem izkoriščanju javnih športnih objektov. S tem bi uskladili interese osnovnih šol in drugih izvajalcev letnega programa športa ter o tem podpisali dogovor. Na ta način se bo evidentiralo proste termine šolskih javnih športnih objektov in jih ponudilo drugim izvajalcem letnega programa športa. Seveda bo dogovor moral določiti tudi obveznosti vseh zainteresiranih udeležencev.

5.1.2 Vloga Občine Piran

Občina Piran mora s konkretnimi odločitvami pokazati svojo naklonjenost razvoju športa v občini. Ker se je v zadnjih desetih letih na področju športa malo naredilo, je leto precej negativno nastrojeno proti občini. Zato morata občina in Športni center nastopiti skupaj pri realizaciji srednjeročnega plana, na začetku pa ga predstaviti vsem športnikom in preko medijev vsem zainteresiranim krajanom občine Piran. Med izvajanjem srednjeročnega načrta bo potrebno vsak pomembnejši dogodek v športu medijsko predstaviti zato, da bodo tako športniki kot ostali krajanji obveščeni o dogajanjih v športu.

Občina Piran bo morala v naslednjem srednjeročnem obdobju sprejeti naslednje akte: Srednjeročni načrt razvoja športa v Občini Piran 2005 – 2010, novi Pravilnik o financiranju športa v Občini Piran, Strategijo razvoja športne infrastrukture, Kriterije upravljanja z javnimi športnimi objekti in Kriterije za sofinanciranje zaposlovanja, izobraževanja, spopolnjevanja in usposabljanja strokovnih kadrov v športu. Ti akti bodo normirali delovanje športa v občini Piran. Akte bo pripravil Športni center Piran, strokovne službe občine pa jih bodo ovrednotile in uskladile s finančnimi možnostmi.

V procesu sprejemanja aktov na občinskem svetu bo potrebno ozavestiti in prepričati svetnike, da je športna dejavnost vse bolj univerzalna potreba in korist sodobnega človeka.

V skladu s sprejetimi akti bo morala občina zagotavljati tudi predvidena finančna sredstva. Finančne službe bodo morale točno izračunati, koliko denarja bo v proračunu namenjenega izvajanju letnega programa športa, upravljanju športnih objektov, strokovnemu kadru, delovanju strokovne službe Športnega centra ter investicijam v športne objekte. Ta denar in ustrezno dinamiko bo moral proračun tudi zagotoviti.

Poleg financiranja bo morala občina izvajati tudi nadzor nad namensko porabo razdeljenih proračunskih sredstev. V pogodbah o sofinanciranju si bo morala zagotoviti možnost, da bo imela v vsakem trenutku vpogled v finančne knjige društev ali zavodov, ki jih financira, in ugotovila, če so sredstva porabljena v skladu z namenom.

Od občine se pričakuje tudi politična podpora, predvsem pri dogovarjanju z državnimi institucijami. Pomagati mora društvom in se vključiti v dogovore z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami, saj bodo tako društva delovala kot resnejši partner. Pomagala bo lahko tudi preko drugih političnih vzvodov, ki jih ima kot del oblastnega in političnega sistema.

5.1.3 Vloga državnih institucij

Državne športne institucije, zlasti še Olimpijski komite Slovenije, bi morale poskrbeti za boljšo komunikacijo z regionalnimi in občinskimi javnimi zavodi, ki skrbijo za šport, ter športnimi zvezami. Dogaja se, da državne institucije sprejemajo odločitve, ki za prakso niso sprejemljive oziroma dobre. Zato bo potrebno vzpostaviti ustrezeni pretok informacij od društev preko občinskih javnih zavodov in športnih zvez do najvišjih športnih institucij v državi. Le na ta način bodo odločitve v dobro celotne športne dejavnosti.

Ministrstvo za šolstvo in šport bo moralo analizirati obstoječe zakone in jih po potrebi spremeniti oziroma dopolniti. Tako kot vsa druga področja se tudi področje športa hitro spreminja, kar zahteva ustrezno odzivanje temeljnih normativnih aktov. V tem trenutku športna sfera opozarja na Zakon o dohodnini, ki športnikom znižuje delež normativnih stroškov, Zakon o DDV-ju, ki predvideva 20% DDV pri najemu športnih objektov in sponzorstvu, ter Zakon o društvih. Vsi ti zakoni prinašajo športu veliko slabega tako v smislu motivacije kot športnega udejstvovanja.

Državni proračun ne zagotavlja sredstev za izvajanje celotnega Nacionalnega programa športa. V letu 2005 je predvideno financiranje le 66,3% nacionalnega programa športa. Načrt je, da bi država morala do leta 2010 v celoti financirati nacionalni program športa.

Koristno bi bilo, če bi država izdelala kriterije, načrte in standarde za različne vrste športnih objektov v Sloveniji. Predpisati mora, kakšni objekti so potrebni za določene športne dejavnosti, in na podlagi teh kriterijev izdelati celotno projektno dokumentacijo športnih objektov različnih namembnosti in velikosti. V tem primeru bi bili tipski športni objekti po vsej Sloveniji enaki in posameznim investitorjem ne bi bilo potrebno drago plačevati projektnih dokumentacij. Ministrstvo za šolstvo in šport pa bi lahko pripravilo tudi javni razpis za izvajalce gradnje teh objektov in pri tem dosegalo nižje cene kot posamezniki, ki bi gradili le posamezni objekt. S takšno organizacijo bi po približni oceni lahko privarčevali od 30 do 40% vrednosti investicije v športne objekte v Sloveniji.

5.2 Financiranje

Financiranje je najpomembnejši pogoj razvoja športa. V tem delu naloge se bom osredotočil predvsem na:

- sofinanciranje izvajalcev letnih programov športa,
- financiranje strokovne službe Športnega centra Piran,
- sofinanciranje upravljanja javnih športnih objektov,
- financiranje posodobitve obstoječih in gradnje novih športnih objektov,
- financiranje strokovnih kadrov,
- sponzoriranje športa.

5.2.1 Sofinanciranje izvajalcev letnih programov športa

Delež financiranja letnega programa športa iz občinskega proračuna je glede na celotne prihodke proračuna v zadnjih štirih letih vsako leto manjši, ob tem pa se letni proračun občine Piran povečuje za približno 10%. Če bi se zavedali pomena športa za celotno prebivalstvo, bi morali letno še povečevati delež sredstev za šport.

V tabeli 6.1 je prikazana višina proračunskih sredstev, namenjenih programom športa glede na celotno višino proračuna Občine Piran. Na sliki 6.1 je prikazan delež sredstev proračuna občine Piran, namenjen programom športa od 2002 – 2005, ter predviden delež do leta 2010.

Tabela 5.1 Višina občinskega proračuna in delež sredstev za izvajanje letnega programa športa

leto	višina prihodkov proračuna	višina sredstev programov športa	delež
2002	3.139.306.878,00	37.292.920,00	1,19 %
2003	3.846.632.000,00	45.172.998,00	1,17 %
2004	4.378.583.475,00	51.429.100,00	1,17 %
2005	5.207.574.000,00	57.177.000,00	1,10 %

Slika 5.1 Delež sredstev za izvajanje letnega programa športa 2002 – 2005 ter predviden delež do leta 2010 glede na prihodke proračuna

Vir: Proračuni Občine Piran od leta 2002 do leta 2005.

Kot se vidi iz prikazanega, se v občinskem proračunu sredstva, namenjena izvajanju letnih programov športa, v deležu proračuna občine stalno zmanjšujejo. Ta trend se mora ustaviti, če prav razumemo vlogo in pomen športa v sodobni družbi. Zato optimistično načrtujem, da bi se v naslednjem srednjeročnem obdobju trend obrnil v smer rahlega povečevanja deleža v proračunu tako, da bi se letno povečeval za 0,05%. S tem bi dosegli, da bi leta 2010 dosegli 1,35% občinskega proračuna, ki bi se namenil izvajanju letnega programa športa v občini.

5.2.2 *Financiranje strokovne službe Športnega centra Piran*

Kot je bilo že omenjeno v prejšnjih poglavjih, občinski proračun pokriva pretežni del stroškov Športnega centra Piran, ostala sredstva si mora pridobiti na trgu. Do leta 2010 predvidevam, da bo Športni center dodatno zaposlil tri delavce, in sicer dva na področju športnih objektov ter enega na področju športnih programov.

Predvideni stroški strokovne službe v letu 2005 so 28.765.914 SIT. V proračunu za leto 2005 je zagotovljenih 20.836.140 SIT, preostali del sredstev si mora Športni center prislužiti s tržno dejavnostjo (oddajanje prostih kapacitet, organiziranje športnih prireditev, predavanj, ...). Že v letu 2006 se bodo stroški povečali za dodatnega zaposlenega strokovnega delavca na področju investicij, v letu 2007 pa za delavca, zadolženega za vzdrževanje objektov. V letu 2008 bi zaposlili še strokovnega delavca za trženje in organizacijo športnih dogodkov. Strošek strokovne službe bo predvidoma leta 2010 znašal 53.000.000 SIT.

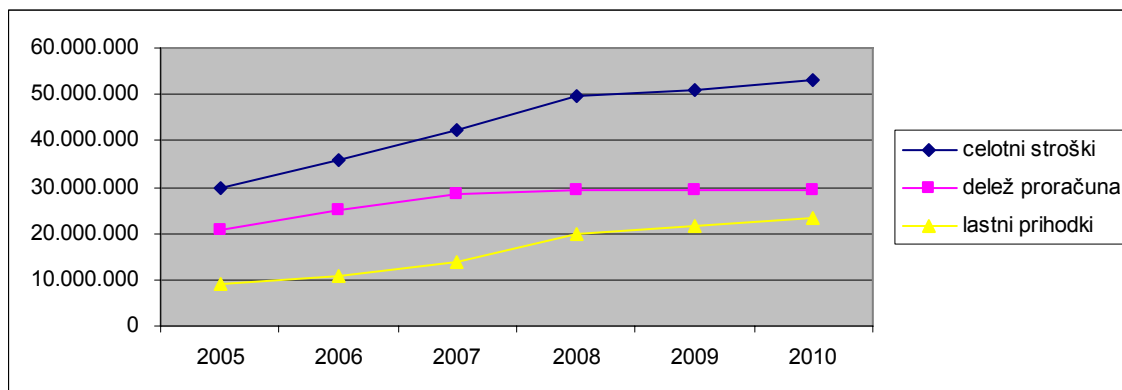
V tabeli 6.2 in sliki 6.2 so prikazani deleži in višina stroškov ter prihodkov za delovanje strokovne službe Športnega centra Piran od leta 2005 do 2010.

Tabela 5.2 Načrt financiranja strokovne službe Športnega centra Piran do leta 2010

	število zaposlenih	Stroški strokovne službe	delež proračuna	lastni prihodki	Delež lastnih prihodkov
2005	5	29.766 SIT	20.836 SIT	8.930 SIT	30%
2006	6	36.000 SIT	25.000 SIT	11.000 SIT	31%
2007	7	42.500 SIT	28.500 SIT	14.000 SIT	33%
2008	8	49.500 SIT	29.500 SIT	20.000 SIT	40%
2009	8	51.000 SIT	29.500 SIT	21.500 SIT	42%
2010	8	53.000 SIT	29.500 SIT	23.500 SIT	44%

* v .000 SIT

Slika 5.2 Načrt financiranja strokovne službe Športnega centra Piran do leta 2010

Vir: Plan Športnega centra Piran za leto 2005.

Kot kažejo ponazorila, bo velik preskok pri deležu lastnih sredstev za financiranje strokovne službe Športnega centra nastal leta 2008, ko bo center zaposlil delavca za trženje. Pričakujem, da se bodo v tem letu povečali lastni prihodki, s tem pa znižal delež proračuna. Tedaj bodo tudi končane nekatere investicije v posodobitev športnih objektov.

5.2.3 Sofinanciranje upravljanja javnih športnih objektov

Med stroške upravljanja javnih športnih objektov štejemo stroške dela in materialne stroške. Stroški dela so stroški upravljanja nadzorno – vzdrževalne službe ter čiščenja. Materialni stroški pa so stroški ogrevanja, porabe električne energije, komunalne storitve, PTT storitve, čistila in čistilni pripomočki, pisarniški in sanitetni material, storitve drugih izvajalcev, zemljiški prispevki, zavarovanje in neopredeljeni vzdrževalni stroški. V naslednjem srednjeročnem obdobju predvidevam, da bo prešlo v upravljanje Športnega centra Piran kar nekaj javnih športnih objektov, kot so: telovadnica TVD Partizan na Rozmanovi ulici v Piranu, balinišče na Belem križu, strelski dom Piran, Dom vodnih športov in veslaški dom ter drugi javni športni objekti, ki bodo na novo zgrajeni.

Zaradi omenjenih dejstev ter učinkov sprejetih kriterijev za upravljanje javnih športnih objektov se bodo morala finančna sredstva na tej postavki povečati. Za leto 2005 je Športni center Piran za upravljanje stadiona s telovadnico v Piranu in Športno dvorano v Luciji s pripadajočimi zunanjimi športnimi površinami prejel 18.730.000 SIT. Poleg tega si bo moral za kvalitetno upravljanje športnih objektov s trženjem pridobiti vsaj še dodatnih 6.800.000 SIT. Če bo Športni center dobil v upravljanje vse zgoraj našteje športne objekte in če bo občinski svet sprejel kriterije za upravljanje, se bodo morala proračunska sredstva za ta namen do leta 2010 povečati na 62.000.000 SIT. Dodatnih 18.000.000 SIT pa si bo moral Športni center Piran pridobiti s trženjem teh objektov. Toda to je zgolj ocena. Natančne izračune in dinamiko povečevanja

sredstev bo možno izračunati šele, ko bodo znani kriteriji in objekti, s katerimi bo Športni center upravljal.

5.2.4 *Financiranje posodobitve obstoječih in gradnja novih športnih objektov*

Športni center Piran sedaj upravlja s stadionom in telovadnico v Piranu ter Športno dvorano v Luciji s pripadajočimi zunanjimi površinami. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo predvidoma v upravljanje prejel še: telovadnico TVD Partizan na Rozmanovi ulici v Piranu, balinišče na Belem križu, Strelski dom Piran, Dom vodnih športov in Veslaški klub. Vsi ti objekti, razen Veslaškega doma in Jadralnega kluba Pirat, ki se bodo gradili na novo, so v slabem stanju in potrebni temeljite prenove.

Ker Športni center Piran še nima točnih predračunov posodobitve teh objektov, sem predvidel le ocene potrebnih sredstev. Po teh bi za načrtovano posodobitev in prenovo potrebovali:

– telovadnica na stadionu v Piranu	13.000.000 SIT
– nogometno igrišče v Piranu	12.000.000 SIT
– ostale zunanje površine v Piranu	8.000.000 SIT
– Športna dvorana Lucija	24.000.000 SIT
– ostale zunanje površine v Luciji	11.000.000 SIT
– telovadnica TVD Partizan na Rozmanovi ulici v Piranu	59.000.000 SIT
– Strelski dom Piran	12.000.000 SIT
– balinišče na Belem Križu	5.000.000 SIT
– igrišča za odbojko na mivki v Portorožu	12.000.000 SIT

Skupna ocenjena vrednost načrtovanih prenov in posodobitev obstoječih javnih športnih objektov znaša 156.000.000 SIT. Po načrtovanem razrezu bi občina iz proračunskih sredstev zagotovila 100.000.000 SIT, ostala sredstva v ocenjeni višini 56.000.000 SIT pa bi Športni center Piran pridobil preko javnih razpisov ter iz gospodarstva in drugih virov. To je načrt, ki naj bi ga uresničili do leta 2010. Z letnimi načrti bo potrebno določiti dinamiko uresničevanja, ta bo odvisna predvsem od dinamike pridobivanja potrebnih sredstev. Pri tem se bo potrebno posluževati tudi morebitnih bančnih kreditov z namenom hitrejše realizacije ciljev.

Najtežje bo zagotoviti sredstva iz občinskega proračuna za gradnjo novih športnih objektov. Ambiciozni načrt gradnje novih športnih objektov predvideva, da bi morali čimprej zgraditi:

– Dom vodnih športov na Bernardinu	220.000.000 SIT
– Veslaški dom v sečoveljskih solinah	130.000.000 SIT
– plavalni bazen v športnem parku Lucija	500.000.000 SIT
– pokrita igrišča za odbojko na mivki na Seči	50.000.000 SIT

- nogometno igrišče v športnem parku Lucija 150.000.000 SIT
- pokrito košarkaško igrišče v športnem parku Lucija 50.000.000 SIT

Skupna ocenjena vrednost investicij v novogradnje tako znaša 1.100.000.000 SIT. Občina Piran naj bi zagotovila iz proračuna 800.000.000 SIT, ostala sredstva pa bo Športni center pridobil na različnih javnih razpisih, iz gospodarstva ter drugih virov. Glede na to, da gre za velik finančni zalogaj, ocenjujem, da je načrt možno realizirati v naslednjih desetih letih. Zdi se realno, da bi občina zagotavljala svoj delež v desetinah po 80.000.000 SIT letno. Bo pa potrebno veliko angažiranja tudi za to, da se bo zagotovil preostali del sredstev iz drugih virov.

Seveda bo dinamika izvedbe investicij odvisna od številnih dejavnikov, predvsem finančnih.

5.2.5 *Financiranje strokovnih kadrov*

Ne glede na stroške strokovne službe Športnega centra Piran in sofinanciranja usposabljanja in spopolnjevanja strokovnih kadrov bo potrebno v proračunu predvideti tudi sredstva za sofinanciranje zaposlitve strokovnega kadra. Na prvem mestu mislim na trenerja jadrnanja, veslanja, plavanja, rokomet, košarke in odbojke. Pri tem bo pomemben tudi dogovor oziroma zagotovilo Ministrstva za šolstvo, da bo sodelovalo pri financiranju teh zaposlitev. Ker je delo trenerja vezano predvsem na popoldanski čas ter sobote in nedelje, bi kazalo trenerje zaposliti le za polovični delovni čas

V letu 2006 naj bi se zaposlilo enega trenerja, v letih 2007 in 2008 po dva ter v letu 2009 še enega. Stroške teh zaposlitev bi pokrivali s sredstvi občinskega proračuna ter sredstvi Ministrstva za šolstvo in šport.

Občinski proračun bi pokrival polovico potrebnih sredstev, Ministrstvo za šolstvo pa drugo polovico. Po tem ključu bi se delež občinskega proračuna za te namene povečeval, kot kaže tabela. V tabeli 6.3 je prikazan predviden delež sredstev proračuna Občine Piran za zaposlitev šestih trenerjev do leta 2010.

Tabela 5.3 Predvidena sredstva za zaposlovanje trenerjev do leta 2010

Leto	Proračunski znesek
2006	1.250.000,00 SIT
2007	3.881.250,00 SIT
2008	6.695.156,00 SIT
2009	8.315.384,00 SIT
2010	8.606.422,00 SIT

5.2.6 *Sponzoriranje športa*

Poročila izvajalcev letnega programa športa kažejo, da sponzorska in donatorska sredstva znašajo približno 40% vseh njihovih prihodkov. To je razmeroma malo, zato

ne presenečajo odgovori športnih društev, da potrebujejo pomoč pri iskanju sponzorjev in donatorjev.

Toda naloga Športnega centra in občine je predvsem v sofinanciranju letnega programa športa ter vzdrževanju starih in gradnji novih javnih športnih objektov, ne pa v iskanju sponzorjev posameznim društvom. Športni center bo vsako leto organiziral tečaj trženja za športna društva, ki izvajajo letni program športa, ter vsaj eno okroglo mizo z udeležbo predstavnikov gospodarstva, občine in športnih društev ter na ta način spodbujal in izobraževal odgovorne delavce v društvih. Športni center je v podobnem položaju kot športna društva, saj mora tudi sam pridobivati pomembna sredstva od sponzorjev in donatorjev ter po drugih sodobnih poteh povezovanja gospodarstva in športa. A to ne pomeni, da ne bo nudil strokovnega svetovanja vodstvom društev pri iskanju sponzorjev in donatorjev.

Kljub temu je potrebno postaviti cilj, da bodo športna društva s strokovno pomočjo Športnega centra Piran povečevala sponzorski in donatorski delež letno za vsaj 3%. Če so sredstva športnih društev znašala v letu 2004 le 63.593.675 SIT, naj bi se do leta 2010 povečala na vsaj 74.000.000 SIT.

Športni center Piran je v letu 2004 pridobil za pokrivanje osebnih dohodkov in upravljanje s športnimi objekti cca 15.000.000 SIT sponzorskih in donatorskih sredstev. Z ozirom na načrtovano povečanje števila zaposlenih in povečanje števila objektov, s katerimi bo upravljal, naj bi do leta 2010 sponzorska in donatorska sredstva povečal vsaj na 30.000.000 SIT.

6 SKLEP

Šport pomeni sodobnemu človeku mnogo več kot le fizično aktivnost. Pomeni vse bolj način življenja, krepitev telesa, duha, ravnotežja, interesov, socialnih odnosov, izrabljanje prostega časa in še mnogo več.

Šport je razvil mnogo oblik in načinov svojega delovanja. Razrasel se je v vse pore človekovega življenja, postal je organizacijsko in sistemsko zelo zahteven. Ker je šport več ali manj stvar vseh ljudi, ga je v tej kompleksnosti potrebno ustrezno voditi, upravljati, koordinirati, kontrolirati.

Ker je šport tako kompleksen sistem, potrebuje ustrezni management, in to na vseh nivojih športa od lokalnih, regijskih do državnih in mednarodnih. Manager v športu je tisti strokovnjak, ki povezuje oziroma koordinira znanje športne dejavnosti, ekonomijo in organizacijo. Je tisti, ki povezuje in usklajuje vse resurse.

Manager v športu ustvarjalno rešuje osnovni problem športnika, in sicer, kako ga tržiti. To zahteva različne tehnične, medosebne, konceptualne in komunikacijske sposobnosti. Sposobnost managerja odraža strateško razmišljanje in kakovostno odločanje.

Kot že rečeno je šport ena pomembnih dejavnosti družbe, ki pomaga pri oblikovanju enotnosti in celovitosti človekovega življenja.

V diplomski nalogi sem osrednjo pozornost namenil organizaciji in delovanju športa v občini Piran, s posebnim poudarkom na managementu.

V občini Piran so na področju športa glavni izvajalci Športni center Piran, športna društva ter šole in vrtci. Registriranih športnih društev je 67, od tega jih 30 izvaja letni program športa. Na podlagi Nacionalnega programa športa je Športni center Piran pripravil Pravilnik o financiranju letnega programa športa. Največji poudarek, tako vsebinski kot finančni, je dan interesni športni vzgoji predšolskih in šoloobveznih otrok, otrok s posebnimi potrebami, mladini ter dejavnosti študentov ter športni vzgoji otrok in mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport.

Doslej je bil dan premajhen poudarek zagotavljanju ustreznih športnih objektov. Teh je v občini izrazito premalo, v glavnem so že starejši in v slabem stanju, z nekaterimi upravljajo društva sama.

Izvajalci letnega programa športa dobijo iz občinskega proračuna le približno 20% vseh prihodkov, druga sredstva pa si morajo pridobiti na trgu. To pa ni preprosto. V občini Piran se ni mogoče pohvaliti s kakšnimi velikimi rezultati na tem področju. To je gotovo pereč problem, na katerega so v analizi opozarjala tudi športna društva sama, to pa med drugim kaže, da na tem področju ni ustreznega managementa.

Iz tega izhaja, da bo z bojem za svoj tržni delež vedno večja potreba po strateškem planiranju v športnih društvih in drugih javnih zavodih na področju športa. Potrebno je postaviti jasno vizijo in cilje, ki bodo zajeli vsa potrebna okolja in dejavnike. Na

podlagi analize vprašalnika, na katerega je odgovarjalo 23 od 30 izvajalcev letnega programa športa, sem postavil srednjeročne cilje, ki so merljivi, dosegljivi in vzpodbudni. Srednjeročne cilje sem delil na dejavnost športa, športne objekte in strokovni kader. Planirani cilji so najbolj ambiciozni pri pridobivanju sredstev za dejavnost društev ter vzdrževanje, posodabljanje in gradnjo športnih objektov.

Športni center Piran in občina Piran bosta morala v naslednjem srednjeročnem obdobju več narediti za razvoj športa v občini. Športni center Piran bo moral pripraviti akte, ki bodo urejali šport, ter skrbeti za koordinacijo vseh športnih društev in tudi za celovit razvoj športa v občini. Občina Piran bo morala sprejeti vse potrebne akte o športu in zagotoviti svoj del finančnih sredstev za njihovo uresničevanje. Največ pa šport pričakuje od gospodarstva, zlasti turističnega. To je doslej nerazumljivo pasivno stalo ob strani, zato je eden od pomembnih ciljev, ki sem jih postavil v tej nalogi, prav animiranje in sodelovanje turističnega gospodarstva. To naj bi sodelovalo v vseh segmentih športa, zlasti pa pri gradnji športnih objektov ter pri zagotavljanju sponzorskih in donatorskih sredstev.

Če po uspelo zainteresirati in pridobiti za sodelovanje najširši krog gospodarskih in drugih subjektov, bodo cilji, zapisani v tem delu, uresničljivi.

LITERATURA

- Kobeja, Boris. 2001. *Priročnik za pisce strokovnih besedil: znanstveni aparat*. Koper: Visoka šola za management.
- Kobeja, Boris. 2002. *Napotki za pisanje seminarske in diplomske naloge*. Koper: Visoka šola za management.
- Bednarik, Jakob. 1998. *Ekonomski pomen slovenskega športa. Faza 1, Financiranje športnih organizacij: (analiza zaključnih računov)*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Bednarik, Jakob. 1998. *Ekonomski pomen slovenskega športa. Sponzorski potenciali slovenskega športa*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Bednarik, Jakob. 1995. *Financiranje športa v državah Evropske unije in nekateri finančni viri v slovenskem športu*. Šport : revija za teoretična in praktična vprašanja športa. Ljubljana: Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije. Fakulteta za telesno kulturo.
- Fatur, Eva. 2004. *Vloga managerjev v športu in prihodnost managementa v športu na svetovnem trgu*. Magistrska naloga, Ekonomska fakulteta Univerza v Ljubljani.
- Jereb, Jana. 2002. *Sponsoriranje športa kot strateška odločitev podjetja*. Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani.
- Kralj, Janko, 2003. *Management: temelji managementa, odločanje in ostale naloge managerjev*. Fakulteta za management, Univerza na Primorskem.
- Kuntarič, Aleksander. 2002. *Organizacija in financiranje športa v Sloveniji*. Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani.
- Martinelli, Frank. 1999. *Strateško planiranje v javni neprofitni organizaciji: prikaz modela*. Neprofitni management: prva slovenska strokovna revija za promocijo vodenja v neprofitnem sektorju. Nova Gorica: Educa.
- Oplotnik, Marko. 2004. *Financiranje športa v Republiki Sloveniji*. Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani.
- Pavlovič, Mik, ur. 1993. *Mednarodni simpozij Šport mladih*. Zbornik referatov. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Šoster, Alojz, Herman Berčič, Damjan Pintar, člani ur. odbora. *Posvet Turizem in šport kot prvini kakovosti življenja*. Zbornik referatov. Ljubljana: Turistična zveza Slovenije.
- Šugman, Rajko. 2002. *Športni management*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Tavčar, I. Mitja. 2002. *Strateški management*. Fakulteta za management, Univerza na Primorskem.
- Tavčar, I. Mitja. Nada Trunk Širca, Niko Abrahamsberg. 1998. *Management nepridobitnih organizacij*. Fakulteta za management, Univerza na Primorskem.
- Worth, Sylvia. 1990. *Pravila iger: velika ilustrirana enciklopedija vseh športov sveta*. London: Diagram Visual Information.

VIRI

- Cilji in smernice delovanja v športu Slovenije z vidika Olimpijskega komiteja Slovenije, Združenja športnih zvez. 1998. Interno gradivo, Olimpijski komite slovenije.
- Maslo, Milica. 2004. Intervju z avtorjem. Občina Piran, Urad za družbene dejavnosti, 14. 10. 2004
- Murovec, Vida. 2004. *Letni program športa za leto 2004*. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Murovec, Vida. 1995. *Nadaljna usmeritev športa v Občini Piran 1995-2000*. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Murovec, Vida. 2004. Intervju z avtorjem. Športni center Piran, vodja programov športa, 20. 10. 2004
- Murovec, Vida. 2004. Poročilo o izvajanju letnega programa športa v Občini Piran za leto 2003.
- Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji. Uradni list RS, št. 24/00.
- Odlok o ustanovitvi Športnega centra Piran. Uradni list RS, št. 49/95.
- Pirjevec, Nuša. 2004. *Finančno poročilo za leto 2004*. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Plestenjak, Mojca. 2000. *Priporočila za upravljanje javnih športnih objektov*. Interno gradivo. Ministrstvo za šolstvo in šport RS.
- Pravilnik o financiranju športa v Občini Piran. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Pravilnik o merilih za sofinanciranje izvajanja letnega programa športa na državni ravni. Uradni list RS, 121/03.
- Pravilnik o organizaciji dela in sistematizaciji delovnih mest. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Predlog proračuna Občine Piran za leto 2005. Interno gradivo, Občina Piran.
- Proračun Občine Piran za leto 2003. Interno gradivo, Občina Piran.
- Proračun Občine Piran za leto 2004. Interno gradivo, Občina Piran.
- Vozlič, Zdenko. 2004. *Poslovno poročilo za leto 2003*. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Vozlič, Zdenko. 2004. Program Športnega centra Piran za leto 2004. Interno gradivo,
- Vozlič, Zdenko. 2001. *Vizija razvoja športne infrastrukture v Občini Piran*. Interno gradivo, Športni center Piran.
- Zakon o društvih. Uradni list RS, št. 24/00.
- Zakon o graditvi objektov. Uradni list RS, št. 110/2002, 97/2003.
- Zakon o športu. Uradni list RS, št. 22/98.

PRILOGE

Priloga 1 Vprašalnik o delovanju športa v občini Piran

VPRAŠALNIK

O delovanju športa v Občini Piran

Spoštovani!

Za pripravo diplomske naloge z naslovom »Vodenje športa na občinski ravni«, bi rad dobil čim boljši vpogled v delovanje in probleme športnih društev v Občini Piran. V ta namen sem pripravili vprašalnik, ki ga pošiljam vsem športnim društvom v Občini Piran.

Prosim, če odgovorite na vsa vprašanja in izpolnjeni vprašalnik vrnete.

Zahvaljujem se Vam za sodelovanje.

Matjaž Ukmar

Navodila za izpolnjevanje:

Vprašalnik je kombiniranega tipa. Če ima vprašanje dva ali več odgovorov, obkrožite ustreznega, razen pri vprašanjih številka 1., 4. in 5., odgovorite tako, da pred ponujene odgovore postavite številke od 1 (najpomembnejši) naprej v zaporedju. Če je vprašanje brez ponujenega odgovora, vpišite ustrezen opisni odgovor.

1. Kaj je največji problem pri izvajanju dejavnosti vašega športnega društva?
- nezadostno financiranje dejavnosti s strani države
 - nezadostno financiranje dejavnosti s strani Občine
 - pomanjkanje sponzorstva in donacije
 - pomanjkanje športnih objektov
 - pomanjkanje strokovnega kadra
2. Kako ocenjujete organiziranost športa v Občini Piran?
- zelo dobro
 - dobro
 - zadovoljivo
 - slabo
 - zelo slabo
3. Kaj predstavlja največji del vašega prihodka?
- sofinanciranje s strani države
 - sofinanciranje s strani občine
 - sponzorstva
 - lastna sredstva pridobljena na trgu
 - članarine
 - drugo
4. Katere oblike športne dejavnosti bi po vašem mnenju morala občina finančno bolj podpirati?
- športna vzgoja otrok in mladine
 - športna rekreacija
 - kakovostni šport
 - vrhunski šport
 - izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov
 - sodelovanje z zamejci in društvi sosednjih držav
 - delovanje društev
 - drugo _____
5. Kdo od naštetih struktur v športu po vašem mnenju dobro opravlja svoje naloge?
- Ministrstvo za šolstvo in šport
 - Olimpijski komite Slovenije
 - Panožne športne zveze
 - Občina Piran
 - Športni center Piran
 - Športna društva
6. Čemu naj Občina Piran nameni največ sredstev (prioritete)?
- športnim programom (sofinanciranje društev)
 - gradnji športnih objektov
 - strokovnemu kadru

7. Kaj pričakujete od Športnega centra Piran?

8. Navedite 5 športnih panog, ki naj bi jih Občina Piran bolj podpirala kot ostale?

9. Ali menite, da je vaš vpliv na delovanje športa v Občini Piran zadosten?

- da
- ne

10. Ali bi bili pripravljeni sodelovati s Športnim centrom Piran pri organiziranju katere športno rekreativne prireditve?

- da
- ne

12. Kateri so primarni cilji vašega športnega društva, ki jih želite doseči do leta 2010 ? (število članstva, število udeležencev, število programov, število kategorij, pričakovani rezultati, strokovni kadri,...)

11. Vaše druge pripombe in predlogi za izboljšanje položaja športa v Občini Piran:

Dne, _____

Za športno društvo:

Podpis:
